

Det Fri Universitet i København #8

Uenighed gør stærk

Et omrids af den skandinaviske situationisme

"It is not the sky we mean, but the past a non existant wall"

– Ron Silliman: *Paradise* (1984)

"If polyphonic orientation is wanted, the tones must be separated while at the same time they are interwoven"

– Asger Jorn: *Mind And Sense* (1964)

Historiografi er én ting, når den er en historie, der rent abstrakt søger oprindelser og påtager sig at gengive allerede forældede sociale forhold, som dybest set altid leder os i retning af ufarlige opdagelser og det idealiserede ønske om at blive en anden end den, vi er på vej til at blive. En anden slags historiografi er mulig. Den kan være en vandring ind og ud af arkiver; at smyge sig ind, at bringe noget videre, at fotografere, gøre notater, fortsætte i en bar eller ved pølsevognen uden for en station. Du støder ind i det. Snubl over resterne fra en bunker. Klatr ned ad en stige over for kaserne. Du liver op på ny, efterhånden som du langsomt opdager, at udblikket ikke indsnævres af et forsvindingspunkt, men at det, når først du er tilstede, ikke længere er i stand til at rumme det begær, der gjorde det så bemærkelsesværdigt, så du i stedet for giver dig til at gå på opdagelse blandt detaljer, formodninger og forestillet nærvær. Så forskerne forsvinder ligeledes i Rundetårns spiral, i Den Indre Havns bølger – i en histogeneses praksis¹. Efter at have undersøgt en ruins akustik rykker de efterfølgende ind i rodekamrene på et museum, der kun er belyst i baggrunden, og gennemroder en forvisningens mørke kuffert. Og Asger Jorn er ikke længere Fernand Legers stjerneelev, men én blandt mange selv lærde, som opsøgte Christian Christensen, en dansk anarko-syndikalist, for at lytte og diskutere. Og Jorn har søgar en bror. Hans navn er Nash, da der kun kan være én, der hedder Jorn. Inde i skyggerne – eftersom tågen fordunkler de mange broer – genopfinder poeten Nash sig selv... Men knap så nashistisk. Et sted i nærheden opholder J.V. Martin sig, en illustrator, maler og pyroman, som allerede distancerer sig og dermed forudskikker et senere brud. Ved den såkaldte afslutning på alt dette udgør han sammen med Debord og hele den italienske sektion, der går under navnet Sanguinetti, toppen af regnskabslisten. Så vidt Pavan og Laugesen. Så vidt den Situaionistiske Antinationale fra 1974.

Vi bliver nødt til at acceptere den sædvanlige situationistiske historieskrivning, før vi er i stand til at læse hieroglyfferne. Vi accepterer den, fordi vores venner skrev

den, og vi ved, at de skrev den, så den ikke skulle blive overrendt og, dermed allerede godt beskrevet, fremstå som en selvbesværgende litani, idet vi foregiver, at det er os selv og ikke den forsamling, hvorefter vi kun udgør en del, der taler. Med andre ord accepterer vi COBRA som Copenhagen, Brussels og Amsterdam. Man kan ikke afvise disse steder. De eksisterer, i det mindste for indeværende. Og Jorn, der også eksisterede, var som en god angriber – her, der og alle vegne, på udkig efter en vinklernes omvendte geometri. For ham, såvel som for de andre COBRA-medlemmer, var malerkunsten allerede en realistisk abstrakt ekspresionisme, et overskud af energier, men selv om den rummede en bevidsthed om egen praksis og teoretiske tankebaner, der søgte en forsoning mellem lidenskab og logik, indfrie den aldrig til fulde sin egen gryende bevidstgørelse. Et 1949-*a priori*: "Ægte realisme, materialistisk realisme, der afviser den af Marx beskrevne idealistiske sidestilling af subjektivitet og individualisme, søger virkelighedsformer, der er 'fælles for alle menneskers sanser'."² Pollock var en individualist i en massernes verden. Jorn og de andre havde allerede subjektiviteter, intensiteter, i en verden, der bestod af samme. Jorn dukkede altid op. Fra CIA til SI via Alba og *The International Movement for an Imaginist Bauhaus* kobled de Jorn folk sammen, så de bedre kunne gå fra hinanden. Han var til stede ved konferencen i 1957, hvor SI blev grundlagt. Knap seks måneder senere er Debord gæst i København, hvor han møder Nash og præsenteres for Christensen. Han arbejder sammen med Jorn, og som *The London Psychogeographical Committee* giver de to i ro og mag startskuddet til *Fin de Copenhagen*. Med fremtoningen af ikoniske vejr-rapporter bag skvulpene malerdryp, halvlinier og avis-brudstykker, der allerede foregriber popkunstens indtryk og vækker forestillinger om en potentiel topografi, synes deres *Fin de Copenhagen* endnu at fremkalde en fleksibilitet i den geografiske stedfæstelse eller fiksering, idet den er kastebold for meteorologiske strømninger, som ingen nation eller regering kan kontrollere. Således fortvivler også historikerne over den faretruende mangel på afslutning og den allerede klare fornemmelse af tilsløring: en tilsløring, der som en indhyllende tåge fører os mod både centrum og periferi i en omskiftelig kultur, til en modsigelsens mellemzone. De to kunstnere tildækker deres spor, fordi det at blive sporet er ensbetydende med ikke længere at være i stand til at spille disse de uglesete lidenskabers spil. Synlighed gør intet for undergravende kunstnere – den lokker dem ind i politiceller og bag kunsttremmer, der kun har samtaler med vagtbetjente, kuratorer, kunsthandlere og journalister at byde på. Men på samme rejse drømmer Debord under et besøg på Silkeborg Museum om at bygge et arkiv for den Situationistiske Internationale. Så allerede i begyndelsen, før nogen som helst dokumenter eller aktiviteter er blevet produceret eller ført ud i livet, endnu mens "alt skal opdages", har Debord enten med en fornemmelse for storhed, som han følte sig sikker på at kunne leve med, eller under en påberåbelse af historien som dommer, haft noget håndgribeligt for øje. Er det da her på trappen til Silkeborg, at en situationistisk ideologi tog form og ikke hos de kærkomne syndebugke, der til forskellige lejligheder gik under forskellige navne: Spur, Nash, Garnault, Vaneigem. Eftermælet er en ophøjelse... og lidenskab og logik forenes i hverdagens sprækker.

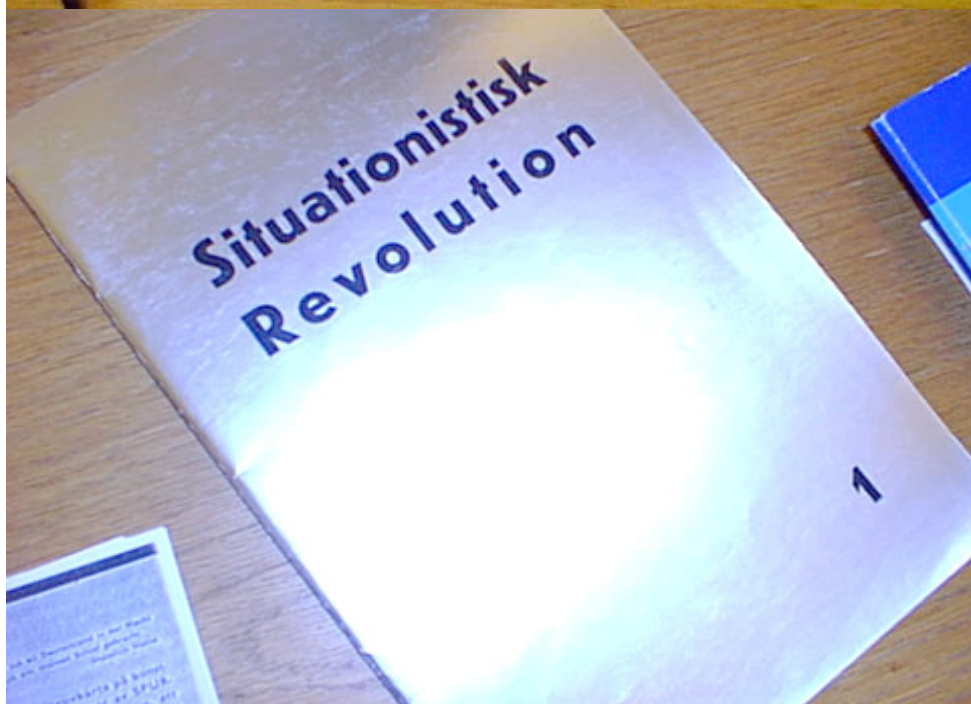
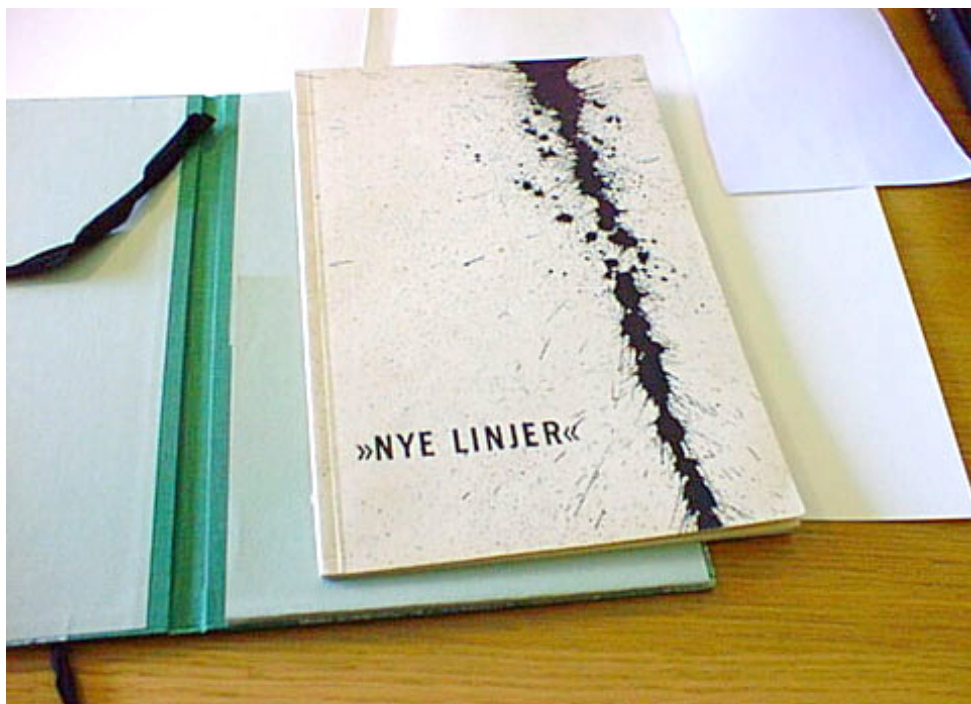
For at gøre opmærksom på sin tilstedeværelse må man kunne afsløre, hvordan noget allerede tilstedeværende er et kritikløst udtryk for de bestående sociale relationer. Til at begynde med medførte SIs skydeskiver en skarpsindig kritik af kulturelle praksisser, hvis tid var ovre, men dog ufortrødent gik videre. Jorns spøgefulde molestering af lettriske prætentioner i de to numre af *Internationale Situationniste* fra 1960 – *Originality & Magnitude* samt *Open Creation and its Enemies* – er ikke blot eklektiske udtryk, der indfrier Jorns opfattelse af, at det skrevne skal "modstå alle klare skematikker eller anvisninger om kunst"³; de bestræber sig på at udvide en aldrig færdiggjort teori om situationer til en improviseret topologi, til en situlogi. Jorn, som var utilfreds med rollen som pædagog, foretrak at behandle teoretiske spørgsmål som ekspressionistisk materiale og udfærdigede "konstruktionen af situationer" som "det eneståendes forvandlende morfologi". Han brød med de neutraliserende ligheder, der opstår i en topologi baseret på geometri, og prøvede at fremsætte "en omvendt geometri", der ikke kun tog højde for rummet, men også for tidens forvandlende indvirkning. Det afgørende heri var Jorns styrende princip, som bestod i "skabelsen af variabiliteter inden for en enhed og søgen efter en enhed i variationerne,"⁴ hvormed han forsøgte at gøre topologien dynamisk og gennem en konstant støtte til grupperinger som SI at overskride individuelle kunstneres selv-atomiseringer. For Jorn lå det værdifulde i variabiliteten, i "tidens morfologi", der gør det enestående til en fælles kvalitet. Han anså Isous og lettristernes projekter for at være en videnskabelig kunstpraksis, der i det skjulte søgte at lovprise individuelle genier, og en indikation af, at menneskelivets kreative aspekt – det værendes vedholdende, morfende variabilitet – for altid blev forledt af en funktionalisme, der tjente kapitalismen – gennem en bevarelse af det værende som en individualiseret enhed. I de sene 50'ere havde denne variabilitet som menneskelig værdi, det "enestående i en identisk form", således for Jorn en fremadrettet revolutionær værdi, som kunne findes i Situationisternes Internationale, efterhånden som den, ansporet gennem Jorns kontakter, optog nydannede italienske og tyske afdelinger. Den stærkeste kontakt lader til at være den, der blev skabt med Spur-gruppen. Sammen affattede de det første Spur-manifest og proklamerede et nyt mål for den kunstneriske praksis, der skulle gå hinsides nyttiggørelsen og den uforpligtende fordybelse: "Den abstrakte billedkunst har forsynet os med det firedimensionale rums almindeligheder. Fremtidens maleri er flerdimensionalt. Ubegrænsede dimensioner venter os."⁵ Ved den tredje Situationistiske Internationale-konference i 1959 var Spur blevet deltagere i situationist-projektet. Fra og med 1960 begyndte de at redigere deres egen stort set grafiske avis og indledte et samarbejde med andre skandinaviske situationister, såsom Staffan Larsson, Katarina Lindell og Jørgen Nash. Det var i særdeleshed Nash, tidligere næstformand for *Foreningen Aspekt* – en gruppering, der beskæftigede sig med politik og kultur –, som deltog i redigeringen af det andet nummer af Spur-tidsskriftet, og som sammen med Jacqueline de Jong og den danske kunstner Albert Mertz arbejdede på en Spur-film – *So ein Ding* –, der ifølge et rygte skulle være blevet orkestreret og ansporet af Jorn. På samme rejse til München i begyndelsen af

1961 blev en kollektivt affattet traktat med titlen *Avantgarde frabedes* trykt og distribueret som en indgriben i en konference om modernismen: "I dette samfund forventes kunstnere at påtage sig rollen som fortidens hofnarre og mod betaling at forsyne samfundet med illusionen om, at der findes en særlig slags kulturel frihed."⁶ Det var denne "friheds" status, der inden længe førte til en spaltning af bevægelsen – en spaltning, hvis to sider forblev præsente i Skandinavien og begge gjorde krav på betegnelsen "skandinavisk situationisme". Samme spaltning blev overskredet af Asger Jorn (der bar kappen på to skuldre). Han havde måske i *Open Creation* allerede hentydet til den, idet han foreslog, at sitologien måtte have to tendenser – en spøgende, legende, eksperimenterende tendens og en analytisk, teknisk, videnskabelig tendens. Snarere end at betragte disse to som gensidigt udelukkende, fremførte Jorn, som altid i håb om en sammenvævning, at sitologien ville kunne give "begge tendenser et afgørende skub".

Kan man tale om en kløft, om en klar løsrivelse? Er en kulturel praksis, der er flydende, samarbejdende og rhizomatisk, velegnet til en historiografisk segmentering? De finere enkeltheder er altid fraværende; deres gåder medvirker til dannelsen af en epistemofil handlekraft, der gør forskningen til et gruppeanalytisk anliggende, historien til en mulig praksis og livet forenende. Året 1962, året for skismaet mellem kunstnere og politika, praktikere og teoretikere, viser sig således på rejsen gennem arkiverne at være en anelse mere sløret, end vi regnede med. Det er denne tilsløring af kanterne, der konstituerer homøomorfismens dynamiske felt, variabiliteten inden for en enhed, hvorved enheden er de anerkendte fakta og variabiliteten det, der danner en sprække i de gængse opfattelser. Ikke alene besluttede Nash og Jorn at danne et Bauhaus Situationniste (BS) i 1960⁷ og erhvervede en ejendom i Sydsverige, men Debord, Strijbosch, Bernstein og J.V. Martin ville lave en kunstudstilling i Odense i 1963. Begge begivenheder modbeviser Spur-sagens forløb. Mens eksemplarer af deres tidsskrift var blevet konfiskeret af det tyske politi og Spur-medlemmerne stod sigtet i retten for at producere "degenereret kunst", blev det af Situationistisk Internationales "Conseil central" bekendtgjort, at Spur-gruppen (dvs. den tyske afdeling) var blevet ekskluderet. Variabiliteten inden for en enhed, som Jorn anså for at være en "åben skabelse", blev af "Conseil central" udlagt som en udbrydervirksomhed. Anklaget for at lade hånt om den situationistiske disciplin – de var ikke i stand til udførligt at kommunikere med Nash og de Jong, som var "Conseil centrals" nedsatte hovedbestyrelse – blev Spur-gruppen dømt for at bruge SI med henblik på at gøre karriere som kunstnere. Men måske var anklagen mod spuristerne for en "systematisk misforståelse af situationistiske teser" endnu mere fældende – og samtidig en antydning af den ustadige trang til at besidde viden, der senere ville hjem søge SI. At "Conseil central" ikke havde rettet deres erklæring mod Jorn og Nash, da de med *Drakabygget* i Sydsverige grundlagde BS, tyder måske på en anomali i den situationistiske disciplin: en tilfældig udøvelse af en nyerhvervet suverænitæt. Det forekommer at være lige så vilkårligt, når alle spuristerne ifølge Jean Sellems kronologiske oversigt var BS-medlemmer ved siden af: Ansgar Elde, Jacqueline

de Jong, Asger Jorn, Ambrosius Fjord (pseudonym), J.V. Martin, Jørgen Nash og Hardy Strid. Ekskluderingen af den tyske afdeling – som havde lavet sin *Spur in Exile*-udgave i Drakabygget – udløste næsten prompte en protest i form af folderen *Danger! Do not Lean Out*, signeret af de Jong, Nash og Elde. Heri giver de tre til kende, at de var villige til at kritisere Spur-gruppen (angiveligt på baggrund af en planlagt udgivelse af alle deres tidsskriftsnumre hos en italiensk kunsthandler), men så sig nødsaget til protestere mod "Conseil centrals" beslutning – dvs. Guy Debord, Raoul Vaneigem, Atilla Kotanyi og Uwe Lausen –, som de anså for at være en "fait accompli". De fire havde på forhånd udformet en afgørelse, hvilket, som underskriverne harmfuldt påpeger, i sig selv var tegn på "udbryder-virksomhed": "En bevægelse, hvis afgørende beslutninger ikke er baseret på et debatgrundlag, er totalitær og stemmer ikke overens med vores samarbejdsregler... At indkalde kammerater fra andre lande for blot at overrække dem en færdigtrykt folder er ikke en særlig positiv arbejdsmetode. Den kan kun forklares som et resultat af de fire medlemmers ikkeaktivistiske politik."⁸ Denne folder blev mødt med en yderligere erklæring fra SI – der nu kaldte sig selv "1.Situationistiske Internationale" –, hvori alle "nashister" som det første ekskluderes, og J.V. Martin efterfølgende tildes den "højeste autoritet" til at repræsentere den skandinaviske afdeling af 1.SI. Sidstnævnte, en maler, der havde arbejdet sammen med Jørgen Nash i *Foreningen Aspekt*, som havde illustreret en bog med digte af Nash på Editions Internationale Situationniste i 1961, og som havde udstillet sammen med Hardy Strid – skrev også en pressemeddelelse vedrørende de ideologiske konflikter med gruppen omkring Drakabygget. Med ekskluderingen af Strid, der havde været sekretær for den skandinaviske afdeling i blot en måneds tid, var alle "nashister" blevet ekskluderet af 1.SI ved den sjette SI-konference i Antwerpen, hvilket efterlod J.V. Martin i en noget ensom position i Randers i det nordlige Danmark. Det var Martin, der foreslog, at udtrykket "nashisme" blev taget i brug af 1.SI: "Nashs navn, hovedsagelig kendt for hans forsøg på at forråde samtidens revolutionære bevægelse og teori, blev af bevægelsen omdannet til en generisk betegnelse for alle forrædere i kampen mod dominerende kulturelle og sociale betingelser."⁹ Magten til at uddele den "højeste autoritet" og udnævne "forræderne" er en anden indikation af den suverænitets, som 1.SI tillagde sig selv. Måske var det beregnet på uigenkaldeligt at støde Nash fra sig og umuliggøre ethvert krav på "titlen" som situationist og på lignende vis at afværge en hvilken som helst tronprætendent til suverænitetskapten: adskillige måneder før denne runde af ekskluderinger havde et tidsskrift i efteråret 1961 under titlen *Nye linjer* set dagens lys i København. De situationistiske ideer rumsterede i andre hoveder.

Det er usandsynligt, at "Conseil central" er blevet alt for forfærdede ved beskyldningerne om at være diktatoriske. På konferencerne i London (1960) og Göteborg (1961) blev debatternes roller fordelt imellem kunstnere og politika. Dette førte til en situation, hvor den tyske afdeling måtte forlade lokalet. Heinrad Prem, et medlem af Spur, havde læst en programerklæring højt, hvori der blev kastet tvivl på den revolutionære egnethed hos selve det proletariat, der efter at 1.SI havde

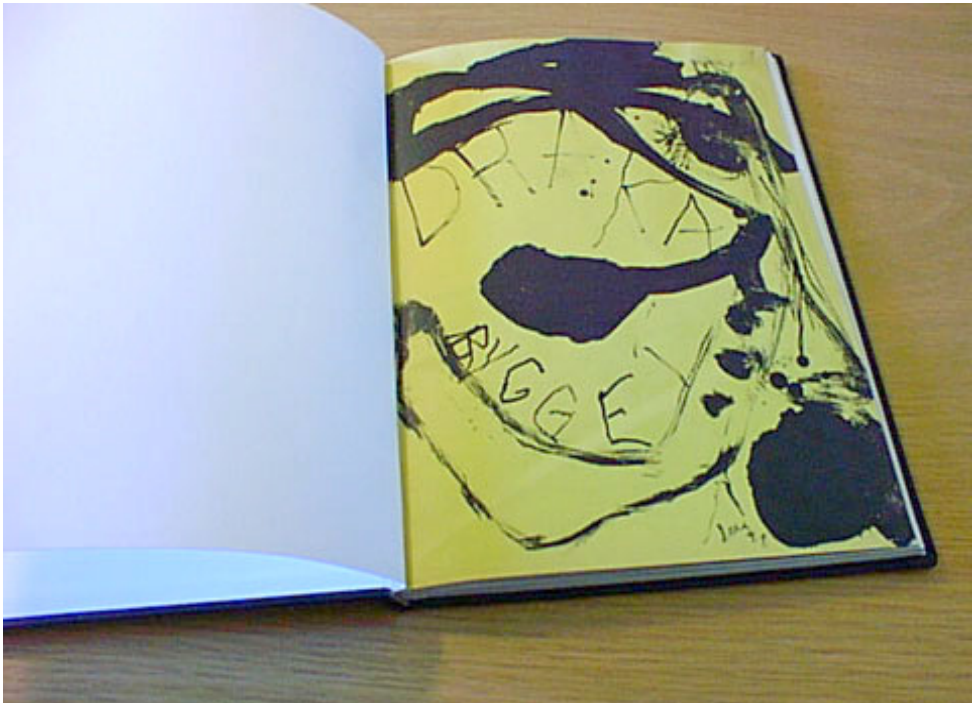

taget kontakt til den franske *Socialisme ou barbarie*-gruppe i stadig højere grad kom i bevægelsens fokus. Til gunst for enheden valgte Prem øjeblikkeligt at trække erklæringen tilbage. I Göteborg gav debatterne anledning til en afgørelse over den "antisituationistiske kunst", som Kotanyi havde præsenteret – et træk, der påtænkte at foregribe en anvendelse af betegnelsen "situationist" som avantgardemarkør. Det refereres, at Jørgen Nash modstræbende accepterer dette, men referenten kan ikke skjule sin misfornøjelse med Nash og beskriver, idet pennen løber af ham, hvordan "Nash kun gør indvendinger, hans nag og harme er blevet skarpere og skarpere under hele debatten og nærmer sig ukontrolleret raseri"¹⁰. Som opvarmning til "kunstens overskridelse" – ifølge Vaneigem ensbetydende med virkeliggørelsen af kunst og filosofi i de enkeltes livserfaringer – er ekskluderingerne af Spur og BS kædet sammen med uenighederne om kreativitetens revolutionære egnet og den kunstneriske "friheds" status. Jorns "forskellighedernes enhed" og dannelsen af nye modværdier på baggrund af kreativitetens energioverskud blev, hvis "Conseil central" da nogensinde havde haft nogen som helst faktisk tiltro til dem, udmanøvreret af den for revolutionen kardinale prolektarfigur, der stod for en utvetydig, forvandlende kreativitet. For Debord *et al* var meningsforskelle vedrørende sådanne emner uholdbare i en sådan grad, at deres igangværende tilslutning til Marx' opfattelse af klassernes materielle realitet blev hævet over enhver diskussion. 1.SI begyndte at betragte kunstnerne i deres midte som symboler på en flertydig, let optagelig praksis, som de dyrkede i en grad, der var omvendt proportional med deres blindhed over for klassernes flertydighed – en blindhed, som i sidste instans begrænsede deres evner til at teoretisere over klassernes nye sammensætning. Kunne det imidlertid også have været, at man anså kunstpraksissen for at være for tæt knyttet til spørgsmålet om skuespillet, som 1.SI stod i begreb med at skulle teoretisere over? Problematikken omkring dette begreb, hvis indebyrd var en svækkelse af kapitalistiske sociale relationer til fordel for dem, der "medieres af billeder", kastede en skygge over ekskluderingerne og fik dem måske til at virke som udtryk for en uforsonlighed, der gennemtrængte 1.SIs selvskabte image. Således blev beskyldningerne om "diktatorisk" fremfærd ligegyldige, når man sidestillede dem med nødvendigheden af at teoretisere over skuespillet og dermed erstatte den kunstneriske flertydighed med en skriftlig kohærens, der gjorde 1.SI til et suverænt forbillede og forlenede den med et ikke-assimilerbart image som beviset på den rendyrkede og betydelige revolutionære hensigt. Dette forstærkes yderligere, når man mindes planerne om at oprette et situationist-arkiv i Silkeborg (med omfattende skitser af Debord)¹¹. I erkendelse af, at mange af 1.SIs andre ideer var uadskillelige fra deres forskellige samarbejder, har eftertiden udnævnt teorien om skuespillet til deres mest berømte, om end ufuldstændige, bidrag til revolutionsteorien. Det at fremlægge en sådan teori, mens man arbejdede sammen med billedkunstnere, kunne med henblik på en planlagt praksis være blevet betragtet som en mangel på kohærens og derfor have medført en svækkelse af det kollektive ego og dets indsats for et eksemplarisk eftermæle: "Flertydigheden i al revolutionær kunst består i det faktum, at det revolutionære aspekt af et hvilket

som helst skuespil altid modsiges og opvejes af det reaktionære element i alle skuespil.”¹² På mange måder blev konflikterne med Spur og BS ansporet af 1.SI og udnyttet til en løsrivelse fra modsætninger, der i sidste instans kunne have medført en uddybelse af teorien om skuespillet, en politisering af kunstpraksissen og en produktiv udvidelse af klassebegrebet. Som definitionen af nashisme viser det, var tonen i domsafsigelserne af en sådan art, at enhver splittelse måtte blive uigenkaldelig. På den ene side var der proletariatets bevægelse, hvis revolutionære kreativitet 1.SI var i færd med at formulere som en teori, og på den anden side kunstneres specialiserede kreativitet i form af spontane handlinger. På begge sider af den reificerede skillelinie ville begge retninger i den skandinaviske situationisme sidenhen løbe ind i problemer, der kredsede om den dualisme mellem politik og kultur, som den spirende bevægelse engang havde rykket i forgrunden som ”hverdagslivets” dialektiske kamp. Det af SI fra 1960 erklærede sigte mod en ”kulturens dobbelte drivkraft”, som i 1965 blev fastholdt, med Vaneigems ord, som bygningen af et ”parallelt samfund”, ville have politiseret kulturen ved til fulde at have anerkendt dens reproduktive funktion, behovet for nye forbindelsesformer og deprofessionaliseringen af politik og kunst som ”separate” aktiviteter – alt sammen facetter ved revolutionen af hverdagslivet, der af 1.SI var blevet fremhævet gennem ”konstruktionen af situationer” og sidenhen forfulgt, ikke uproblematisk, gennem Raoul Vaneigems skrifter. I stedet var 1.SI på en eller anden kunstig måde opsat på at ”forlade” det kulturelle terræn, mens den søgte efter det ”ægte proletariserede livs” hverdag og en ”autentisk revolutionær praksis”. Mål, der passer med eftermælets tilbageskin, men som blev til transcendent, om ikke metafysiske, forsvindingspunkter, der forklejnede deres egne erfaringer og, uden at forfølge de højt hævdede modsætninger, hindrede egen praksis.

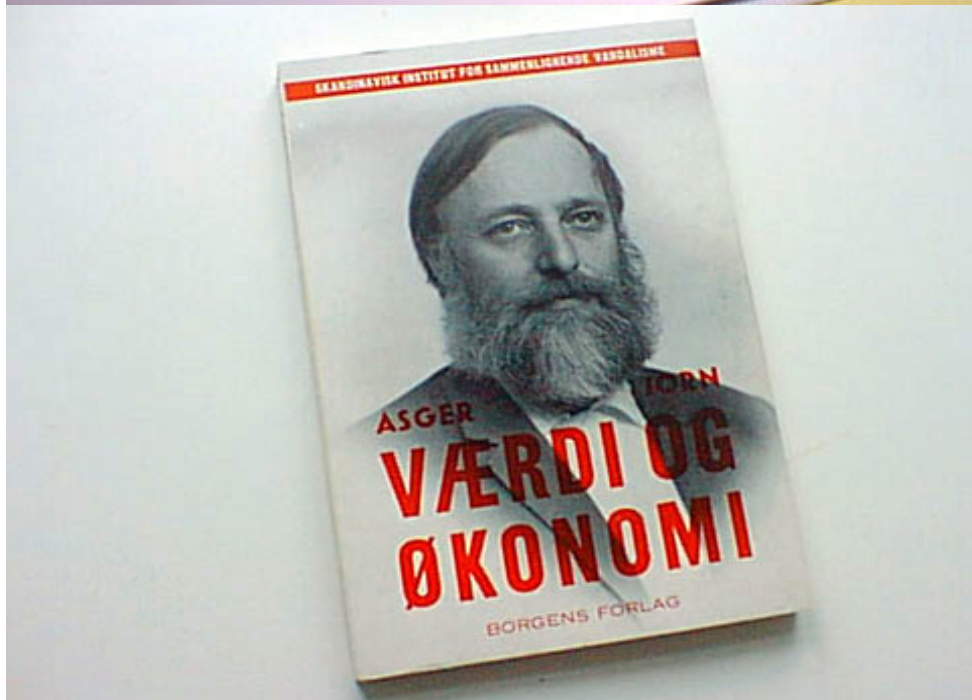
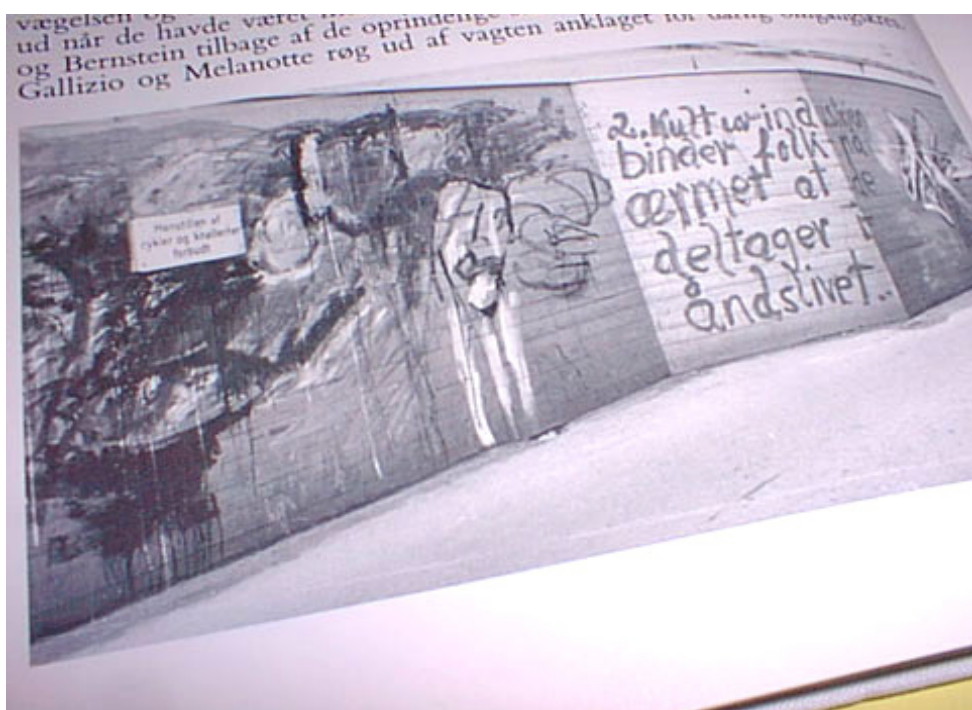
Den nashistiske ”klike”, der var bygget op om Drakabygget, tog ikke imod ekskluderingen med hænderne i skødet. De Jong fulgte op på Danger!-folderen og skabte en tekst, der hed *Critic on the Political Practice of Detournement*. En håndskreven, labyrintisk grafisk tekst komplet med skriftsløjfer, -cirkler, -klynger og -spiraler, der søgte at bringe klarhed over de begivenheder, der gik forud for nashisternes ekskludering, og at give yderligere forklaring på, hvorfor ekskluderingsen fandt sted. Den svært læselige springende tekst hæmmes måske ved det, at den hverken refererer endsige udvikler argumenterne fra de forudgående SI-konferencer, men de Jong hævder ironisk, at fordrejningernes [detournement] praksis førte til en legitim protest mod ”Conseil central”, som blev forvansket som et angreb på SI-bevægelsen som helhed. De Jong hævder, at fakta var blevet forfalsket og at elementer af striden var blevet udeladt – især hendes egne mistanker om Spurggruppen – og at det gik så vidt, at de ekskluderede var ofre for et situationistisk kup. Det der står klart er, at de Jong mente, at en mangel på organisatorisk klarhed havde ført til udøvelsen af ”suveræn magt” på enkelte områder: ”SIs udtryk og teorier skulle ikke forstås af alle på samme måde.”¹³ Et af elementerne i hendes protest – at alle og enhver kunne være situationist og medlem af en situationistisk bevægelse – går igen i alle senere erklæringer og ville, eftersom 1.SI

var vidende om de uoverensstemmelser, de foregående konferencer havde kastet et kraftigt lys over, blive genstand for megen retorik fra 1.SI's side, hvormed man aktivt gendrev det. De Jong berører dette: "SI må enten betragtes som en avantgarde-skole, der allerede har frembragt en række førsteklases kunstnere ... eller som en antiorganisation, der er funderet på en ny situationistisk ideologi, der endnu ikke i detaljer har fundet sine klare udtryk inden for videnskabens, teknikens og kunstens felter." Hvad enten det var en yderligere tilskyndelse for Debord til at afgrænse "skuespilssamfundet" eller ej, står det klart, at 1.SI på dette trin var en antiorganisation – en "sammensværgelse af ligemænd", der havde proklameret den forestående tilbagevenden af det "mest totalrevolutionerende program". Den var stolt derover. Imidlertid blev bevægelsen til det sidste forfulgt af problemer omkring dens organisation, særligt vedrørende de intersubjektive forhold, der skulle svare til "hverdagslivets", men var skadelige over for den erklærede konfrontation med fremmedgørende kommunikationsformer. Den krænkelse, de Jong gav udtryk for i 1962, over at en sådan gruppe kunne være så udemokratisk, at den forsøgte at fordrive "størstedelen" af sine medlemmer, kunne meget vel ses som tegn på, at 1.SI var en selvudvælgende organisation af åndsslægtskaber. De udbasunerede ekskluderinger kan også ses som tegn på en indsats for at nå den "suveræne magt" – en politisk handling, der selv forkynder sin undtagelsesstilstand, sine egne regler ("at skabe en sfære med egen reference") og dermed lader hånt om enhver forestilling om en forpligtende "kontrakt" som magtens udgangspunkt¹⁴. Det er åbenlyst, at 1.SI kæmpede en kvalfuld kamp for at ændre orienteringen fra den kulturelle revolution mod en politisk revolution, som den anså for at være langt mere historisk funderet i en social kreativitet; med andre ord anså 1.SI den proletariske bevægelse for at være arnestedet for en produktiv, konstituerende magt i en kultur, der endnu ikke var så udviklet som produktivkraft. Denne gruppe ville ikke længere være arvtager til dadaismens og surrealismens bevægelser, men til Marx' og Engels' "Første Internationale", hvis muligheder beroede på, at arbejderklassens potentielle "suveræne magt" investeredes i arbejdsråd. Det eneste tiloversblevne i årene efter 1962 var en konflikt vedrørende retten til at udstikke retningslinier for begreber og praksisser, der var blevet udviklet i fællesskab. Den slags konflikter kan et stykke hen ad vejen forklare den voldsomhed, hvormed Nash blev ekskluderet – kun Vaneigems resignation afstedkom et lige så ondskabsfuldt udfald – ved det, at det eksorbitante udtryk skal nivellere den trussel, som den ekskluderede angiveligt udgør mod visse områder. Enkelte områder – hverdagen – forblev godtnok centrale for 1.SI, men idet de overdragedes til enkeltindividets karaktersvagheder i stedet for gruppen og blev til ubevidstgjorte "løse ender" og svage afskygninger af en nedskreven etos, udgjorde de også en trussel, der synliggjorde organisationens begrænsninger og satte den idealiserede kohærens i det selvskabte image under tryk – eftersom den teoretiske diskurs, rettet mod et eftermæle, blev stadig mere spidsfindig. Ekskluderingen af nashisterne kan siges at udgøre en kraftig hindring for "retningslinierne" inden for SI, sådan som de var blevet formuleret i et usigneret flyveblad fra 1961, der hed *Instructions for Taking up Arms*: "Den største vanskelig-

hed, som grupper, der søger at skabe en ny slags revolutionær organisation, må se sig konfronteret med, består i at kunne skabe nye former for menneskelige forbindelser inden for organisationen selv... Medmindre dette med endnu uprøvede metoder lykkedes, vil vi aldrig nogensinde slippe for den politiske specialisering.”¹⁵ 1.SI kunne kun effektivt fungere som en antiorganisation eller en uindskrænket gruppering, hvis en ”ny slags intersubjektive forbindelser” blev understøttet og udøvet. Udfoldelsen af ”suveræn magt” i form af ekskluderingerne, samt deres iscenesættelse som ”det eneste våben for enhver gruppe, der baseres på individernes fuldstændige frihed,”¹⁶ hindrede dette på kort såvel som langt sigt.

I *Drakabygget Declaration* erklærede mange af dem, der var blevet forbundet med den nashistiske tendens, sig for at være *2. Situationistiske Internationale*¹⁷. Den mærkværdige erklæring, som er udformet som en revidering og rummer ligheder med Jorns situationisttekster, forsøger at finde en mening i opdelingerne mellem dem selv og 1.SI. I en sammenligning af Første Internationale og Anden ”socialdemokratiske” Internationale tilkendegiver forfatterne, at deres mål er en socialdemokratisk reform. Deres position problematiseres yderligere gennem påstanden om, at et sådant mål stemmer overens med skandinaviske træk, og at det er dette kultursammenstød – forstået som en kulturel determinering af forskellige synspunkter –, der er årsag til den manglende samarbejdsevne de to grupper imellem. Med et slag mod den franske oplysningsfornuft udmales det ”parisiske” synspunkt som ”udelukkende et spørgsmål om position... [mens] den skandinaviske tilgang er fuldstændig anderledes. Den er baseret på bevægelse og mobilitet.” Man spørger sig, hvorvidt fremhævelsen af de nationale karakteristika er et falsk spor, en let overgivelse til forestillingen om kulturel determinisme, eller handler om tilvejebringelsen af færdige ideer på vegne af de forskellige opfattelser af praksis og udsagn, for mellem linierne forekommer splittelsen at være en konflikt mellem en begrebslig og en ekspressionistisk tilgang – eller, for at genoptage de to tendenser i Jorns sitologi, en konflikt mellem den legende og den analytiske tilgang: ”De franko-belgiske situationister baserer sig på de samme principper som Pascal, Descartes... handling går forud for følelse. Følelse er en primær, ureflekteret intelligens: lidenskabelig tanke/tænkende lidenskab.” Anliggendet for de underskrivende lader til at være en protest mod anvendelsen af teori som en handlingens rettesnor, der er i stand til at ”diktere” praksis. Dertil ville 1.SI sikkert have indvendt, at den teoretiske indsigt for dem er et redskab, der åbenbarer, hvor og hvordan man bedst griber ind mod kapitalismen. Idet Jorns påstand – at i sitologien går det legende forud for det analytiske – endnu engang gentages, tilføjes det i erklæringen: ”Vi skelner ikke altid mellem teori og praksis. Vi har til hensigt at skabe vore teorier efter begivenheden. ... Franskmandene arbejder på den stik modsatte facon. Før de begynder, skal alting være ordnet og man skal stå på linie.” Inddragelsen af de regionale karakteristika skaber en underfundig uklarhed, men de underliggende argumenter – som retrospektivt vil blive opfattet som udstansningen af anarkister over for autoritære socialister – har umiddelbart en svag nietzscheansk klang: en filosofisk teori er kun skabende i den

grad, den viger uden om værdidomme; kampen mod kulturen må nødvendigvis sætte en affekternes kultur i stedet, en følelsernes semiotik, der "udriver tingenes antiteser efter at have forstået, at de er ens egne projektioner"¹⁸. Ligesom den reificerede skelnen mellem politik og kultur er inddelingen mellem teori og praksis, begreb og udtryk, logik og lidenskab, omgivet af misledende problemer, der på linie med kapitalistiske sociale forhold opløser nye socialisationsformer og hindrer enhver produktiv samvirken. De menneskelige produktivværdier udskilles, separeres i "sfærer" og modstilles hinanden – akkurat som under kapitalistiske produktionsbetingelser. Det er delvist forklaringen på, hvorfor begge situationiststrømninger i forlængelse af Mutant-programmet, som var blevet udtænkt af Debord og Jorn i fællesskab, før eller siden blev tiltrukket af ideen om at overtage UNESCO. Det er med et sådant internationalt niveau for øje, at man ubevidst kan længes efter at se inddelingerne imellem og iblandt protagonister overskredet – den enhed, som begge strømninger søgte, projiceres i det mindste på et symbolsk plan ind i det væsen, et forenet UNESCO ville udgøre og bliver dermed til en gruppes fantasi om én hel person, til en fantasi om almægtig suverænitæt, måske om en revolution med andre midler?¹⁹ Ophavsmændene til 1962-deklARATIONEN var dog snu, idet de udpegede 1.SIs akilleshæl som en svaghed udi det praktiske, og de blev uvildigt imødekommet af Debord, der i et internt dokument i 1966 fastslår, at situationisternes praktiske aktiviteter er ringe og fåtallige, hvorefter han fremfører, at udbredelsen af 1.SIs teori er "dens vigtigste praktiske forbindelsesled"²⁰. Dette aspekt ved 1.SI har sammen med det absurd-klingende håb om at udvikle en "dialogisk teori" (som burde læses sammen med Vaneigems "The Erotic Is a Pleasure in Search of Coherence"!) en næsten althusseriansk klang: skabelsen af tekster og udviklingen af en teori bliver til en praksis i sig selv og er ikke en udvikling af "hverdagslivets" praksis. Produktionen af teoretiske tekster, der var 1.SIs løsning på problemet med den manglende praksis, har muligvis skaffet bevægelsen et eftermæle, men medførte en lammelse af den samtidige aktivitet. Man gjorde en dyd ud af denne løsning og udelukkede en bred deltagelse for i stedet kun at tiltrække dem, der i henhold til den "teoretiske overensstemmelse" kunne være med til at binde gruppen sammen. Det er, som om det, der skete efter nashisternes ekskludering, ikke bare var en omkalfatring af en ringeagtet kunstpraksis til en autoritær produktion, der – når alt kom til alt – var mindst lige så individualistisk og flertydig, men selve spørgsmålet om praksis blev på en eller anden måde gemt af vejen i et limbo, tilfangetaget af en bevidsthedsidealiserings, og udsat til dét senere tidspunkt i historien, hvor 1.SI ville kunne sammenkobles med arbejderbevægelsens revolutionære strømning. I arkiverne kan Kohærensens synes af meget, men når den funderer en ortodoksi og bemægtiger sig kommunikationen, når den tilsidesætter behovet for udefrakommende kræfter og underkender en andethedens praksis, er den ikke det bedste middel til at sikre medbestemmelsen, endside fremme nye samværsformer.

Ligesom *Instruktion i våbendragning* lader det situationistiske *Manifest* fra 1960 til at have været en tekst, som de afvigende situationister betragtede som en

endelig fremstilling af de situationistiske ideer. Alexander Trocchi brugte den som basis for en af teksterne i *Sigma portfolio* og BS tog også dens etos om kollektiv deltagelse bogstaveligt: "I modsætning til skuespillet indfører den realiserede situationistiske kultur en total deltagelse."²¹ BS gjorde denne kombination af deltagelse, kreativitet og "hverdag" til ledende etos for sine aktiviteter, og ved på mange måder at gøre brug af den situationistiske teori, sådan som 1.SI havde tilskyndet til det, tog den brodden af besiddertrangen, som ikke blev rettet mod Alexander Trocchi og Sigma-projektets "udsvævende kulturelle vovestykke". Så hvor Trocchi blev mødt med en tavs billigelse, blev BS, personificeret ved topfiguren Jørgen Nash, derimod ved hver eneste lejlighed gennemheglet. Ved at danne udtrykket "nashisme" frem for at være kritisk over for BS som helhed, fastholdt 1.SI forbindelsen til en figur, der var blevet forvist ved hjælp af en "bandlysning" og tjente til at stadfæste dens "suveræne magt". Ikke nok med det, Nash endte med næsten at blive en helligdom i form af en tabufigur, hvis status gjorde det muligt for 1.SI at lade sine ubevidste apriorier ligge uforløst hen – de potentielt anvendelige modsætninger, der var omgivet af en kollektiv nærsynethed – og dermed fremme den selvsmagende dyrkelse af den "suveræne magt"; en suveræn magt, der ophøjede den individuelle situationist til et "særtilfælde". I forbindelse med ekskluderingerne fastholdt venstre-kommunisten Jean Barrot dog så meget som, at "man er tvunget til at betragte denne adfærd som tegn på en mystificeret kommen-til-bevidsthed om gruppens dødvande og som en magisk måde at redde den på"²². "Magien" udøves gennem en "undtagelsestilstand", der styres af suveræne kræfter, og en tilfældig lov, som ikke holder hånden over nogen som helst. Således gennemhegles Nash, og Trocchi er om ikke lovprist, så dog "lovformeligt" godkendt. Det var ikke, fordi Trocchi delte 1.SIs håb for det revolutionære proletariat og som resultat heraf skulle spares; både Sigmas og BS' interesser lå i med udgangspunkt i "kulturens dobbelte kraft" at kunne arbejde med den produktive aktivitet, der prægede "hverdagslivet" – frem for at blive udgrænset gennem en "separation" fra kulturen. Snarere end den tiltagende følelse af, at 1.SI kommunikerede med et "udenfor", og kulturen var noget den indvilgede i at beskæftige sig med, gav Trocchi måske udtryk for BS' drivkraft, når han erklærede, at Sigma bestræbte sig på at være "en slags fremtidens skygge-realtitet, der eksisterer side om side med det nuværende samfundssystem og hvis bestræbelse er en generel in(ex)filtration"²³. Spørgsmålet om den "praktiserede venten", som blev ved at forfølge 1.SI, vedrørte overhovedet ikke BS, da historien ikke udgjorde nogen hindring, og den kunstneriske praksis ikke virkede forstemmende. Det drejede sig derfor ikke om, at kunsten blev "realiseret" eller "undertrykt" (overskridelsens magiske formular), men om skabelsen af et kollektivt projekt omkring Drakabyggets gård, som skulle være et "lærings-fællesskab", samt skabelsen af "fordrejninger" i de urbane miljøer i Danmark og Sverige. Således havde BS få måneder efter deres ekskludering lavet to udgaver af tidsskriftet *Drakabygget* i stil med en udklipsbog, udgivet en digtsamling af Gordon Fazakerley, indledt et samarbejde med Jacqueline de Jongs *Situationist Times*, udfærdiget forskellige mange-signerede erklæringer, der fulgte med deres gadehandlin-

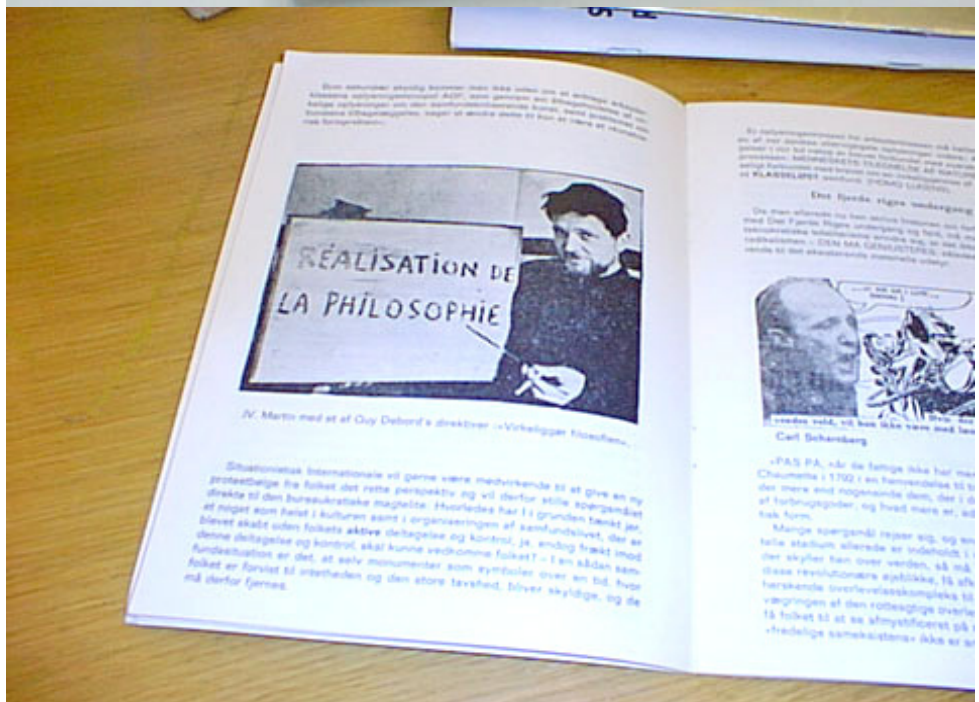
ger, og lavet tre kortfilm: *Nothing New in West Germany*, *Stop for bud* (med jazzpianisten Bud Powell) og *Locomotive*. BS gav sig dermed i lag med de vedvarende "metakategoriale" aktiviteter, der ville trække mange deltagere ind i bevægelsens kredsløb. Dens første kollektive kunstinitiativ var at lave en udstilling sammen med Hans-Peter Zimmer fra Spur-gruppen under navnet *Seven Rebels*, samt en svensk version af erklæringen fra 1962 med en ny titel: *The Struggle of the Situcratic Society*. Efter at jazzmusikeren Jens Jørgen Thorsen, hvis *Co-Ritus-manifest* var grundlaget for en anden undergruppe, ankom til BS, blev aktiviteterne udvidet, så de til sidst inkluderede en variant af den slags gadeperformance, som man havde eksperimenteret med i *Seven Rebels*-showet, hvor gruppen førte en procession med Hans Peter Zimmer som Kristus gennem Odenses gader. Den første Co-Ritus-udstilling var bemærkelsesværdig for sin udlægning af deltagerens rolle. Jean Sellem: "Udstillingen var usædvanlig ved det, at dens vægge var fuldstændig bare. På gulvet... lå der bunker af materiale – maling, blyanter, lim, træ, søm og papir – som kunne bruges til at lave kollager."²⁴ Udstillingen i Galleri Jensen i København slog tonen an for både Co-Ritus- og BS-aktiviteter. Akkompagneret af et jazzband skabte man i fællesskab, dvs. lige dele gæster og "udstillende" kunstnere, en kollage, der efterfølgende blev skåret i stykker og taget med hjem af deltagerne. I forlængelse heraf blev Nash og Thorsen sammen med Dieter Kunzelmann fra Spur-gruppen opfordret af lokalbeboere til at gøre noget ved et stort gråt plankeværk rundt om en byggetomt, som Gutenberg-forlaget ejede. De tre tog dette som en lejlighed til at demonstrere "på vegne af kunstnere, der vil overtage indre by og gøre den til et aktivitetsområde," og det lykkedes dem at overmale plankeværket med slogans og vægmalerier før de blev arresteret og idømt bøder for deres anstrengelser. Nash og Thorsen beskrev i et interview i *Aspekt* i 1963 deres engagement i den "situationistiske idé" som værende "baseret på anvendelsen af kunst samt den direkte brug af kunstens kreative kræfter i sociale miljøer"²⁵. Adskillige aktioner, der udviskede grænsen mellem performancekunst og politisk demonstration, skulle sidenhen følge. Da den fjerde udgave af *Situationist Times* var klar til udgivelse i 1963, havde BS sammen med Jacqueline de Jong og Spur-gruppens fire medlemmer arbejdet sammen om konstruktionen af en labyrint for *Facett 63*-udstillingen i Malmös Rådhus. Man havde kun fået fem meter væglplads at arbejde på, og Jean Sellem beretter, hvordan "Thorsen ... fik ideen til at udvide den tildelte plads ved at skabe en labyrintisk spiral på udstillingsrummets gulvområde, hvorigennem gæsterne kunne vandre...". Et nyt manifest med titlen *The Situationists from Drakabygget, the Spiral Labyrinth and the Situationist International* fulgte med konstruktionen af labyrinten og gav endnu en lejlighed til at diffamere 1.SI: "Den Første Situationistiske Internationale var en uskyldsren og from gruppe, der ikke udvirkede andet end teoretiske diskussioner ... Det er sandt, at gruppen omkring Drakabygget var den mest radikale i den forstand, at de ville realisere det, de andre blot talte om."²⁶ BS havde sandt at sige ikke brug for 1.SIs opbakning. Bevægelsen udviklede Jorns "situlogi" ved at henvise til Kierkegaards filosofiske inddæmning af "øieblikket" og søgte ligesom Trocchi at anvende "konstruktionen

af situationer” som et middel til at igangsætte ændringer af sociale forhold og til at eksperimentere med ”samværsformer” samt dét at være sammen. For BS indebar det at omsætte deres kamplystne kunstpraksis til en direkte aktivitet i gaderne. I 1965 tog de del i en komite, der organiserede en *Demonstration for ytringsfriheden* i København, som samlede flere end tre tusind mennesker på gaden. På Strøget i det centrale København fandt en illegal festival sted, en ”fordrejning”, der legede kispus med den danske lovgivning, ifølge hvilken al opførelse af musik i det offentlige rum var forbudt. Det kan nok diskuteres, hvorvidt dette var et udtryk for de mest forslidte former for kunstnerisk udfoldelse, sådan som 1.SI betegnede BS’ aktiviteter, for BS gjorde ikke deres aktiviteter gældende som ”kunst”. For dem var aktiviteternes ”kommunikative urbanisme” en del af en situationistisk bevægelse, hvis kollektive enhed altid var præget af variation og forskellighed.

I sammenligning med 1.SIs lammende bestræbelse på at ”skabe en global kritisk teori” var BS energiske kulturrevolutionære, der var stolte over at være ”aktive” snarere end ”dysindige”, over at være inkluderende snarere end ekskluderende. I nedsættende vendinger håned de ”happeningen” og dens iøjnefaldende udvikling som en fornyelse af kunstens objektagtige fokus og søgte i stedet at ændre kreativiteten fra at være en traditionel formalisering af hverdagslivet til at blive et eksperiment udi sociale relationer. Da Jørgen Nash i 1964 så tilbage på de forskellige aktiviteter, førte han erklæringen fra 1962 ajour: ”Ifølge den skandinaviske situationistiske filosofi er handling et resultat af følelse og den opstår ud af følelse.”²⁷ BS anså 1.SIs organisatoriske strukturer for at være for disciplinære, for at være en fastsættelse af begrænsninger for, hvem man kunne arbejde sammen med, og dermed en indskrænkning af de mulige udfoldelsers omfang. Ifølge BS’ medlemmer kunne man ikke planlægge handlingen i forvejen, for i selve planlægningsprocessen kunne den oprindelige følelse gå tabt, og den tankens energi, der med henblik på at tiltrække deltagere kunne vise sig at være afgørende, ville være formøblet. Sammenlignet med denne spirende anarkisme lod den diskriminerende tendens, der lå gemt i den ”idealiserede bevidstheds” drøm om en suveræn kohærens, til at finde sin apoteose i ”en tilslutning til gammeldags, klassiske og ultrarigide organisationsstrukturer”²⁸. Trods 1.SIs erklærede mål om at ”skabe en ny slags revolutionær organisation” arbejdede den ifølge BS som enhver anden ortodoks politisk gruppering. Betragtningen stemmer overens med den måde, hvorpå en suveræn magt blev legemliggjort inden for 1.SI som organisation. Den var ifølge sin egen opfattelse bogstaveligt talt i færd med at skabe en selvreferentiel sfære og definerede sig selv gennem ekskluderinger; og dog kunne dens suveræne magt ikke effektivt udfoldes (og var diktatorisk over for BS), fordi 1.SI – fuld af tillid til arbejderklassens ”nøgne liv”, eller hverdagens produktive samarbejde – var ude af stand til at omsætte denne magt til praksis og forledtes til i stedet at indsætte politikken som en særskilt aktivitet inden for gruppen. Uden at det dog hermed skal antydes, at den kulturrevolutionære BS havde tacklet og overvundet disse problemer. Mens BS ud fra sit ”kollektive center” på Drakabygget kunne grundlægge en ”frit organiseret bevægelse” på

baggrund af et "frivilligt samarbejde mellem autonome arbejdsgrupper"²⁹ og indføre en etos om produktivt samarbejde, betød deres anarkistiske dæmonisering af politikken (og af det spillerum dens fornyelse ville kræve), og det, at de havde skyet de organisatoriske spørgsmål, at de snart ville stå tilbage med en autonomi, der var omvendt i forhold til 1.SIs – en anelse for symmetrisk kunne man sige, at BS havde masser af helt igennem selskabeligt "blottet liv", men meget lidt greb om en mulig undergravende brug af den suveræne magt; det være sig omkring dens egen institution på Drakabygget eller over for arbejderklassen. BS arbejdede med socialdemokratisk konsensus, og for dens vedkommende var der ikke nogen kreative eller militante lektier, der skulle læres af arbejderklassen: "Arbejderbevægelsen blev engang betragtet som jordens salt. I dag er den mere lig en malkeko, hvis yvere pumpes i en bestræbelse på at skaffe flere og flere materielle goder på bekostning af bevidstheden."³⁰ Ligesom Alexander Trocchi og Sigmaprojektet forblev BS tro mod "sitologiens" legende kurs, afviste fuldstændig enhver form for modsætningsfyldt lønarbejde og hengav sig i stedet til den kunstneriske indlevelse – i den tro, at kunstnere kunne blive den sociale forandrings katalysatorer eller altafgørende aktører. Så let som den legende og spontane tilgang førte til begivenheder, demonstrationer og besættelser, tilsidesatte den dog også enhver tanke om strategi eller taktik. I stil med den modkultur, som BS var et forvarsel for, tenderede man mod at lange ud efter det kapitalistiske samfunds symboler – "atombomber, paver og politikere" – uden egentlig at sætte kapitalismens sociale forhold under anklage, hvorfor de i høj grad virkelige og tværforbundne magtformer blot blev isoleret i en symbolsk og uforstyrret sfære adskilt fra hverdagen. En af de medvirkende, Björn Rosendahl, anførte, at "BS' svaghed lå i, at alle de livlige aktiviteter, der åbenbarede samfundet over for sig selv, aldrig rigtig blev fulgt op. I stedet fulgte kaskader af aktioner. Det var opløftende ... men al den utæmmede kraft blev aldrig rigtig udnyttet"³¹. Heri lå den gemte fare i Nash' totalt emotionelle redegørelse for handlingen. For idet lidenskab adskilles fra logikken, kan instinkterne blive uskelnelige fra en ren drivkraft og ekspressionismen sammenfalde med ekshibitionismen. Så hverken "antiorganisationen" 1.SI eller Drakabyggets "avantgarde-skole" kom i nærheden af en "impulsernes semiotik" eller en "affekternes kultur", hvis revolution af "hverdagslivet" ville indebære en forsoning mellem lidenskab og logik, som begge parter higede efter: "En måde at tænke på, der ville begrænse adfærden, eller en adfærd, der ville begrænse tænkningen – begge dele indretter sig som en nyttig automatisme: de sikrer trygheden."³² Tryghed indebærer ingen risiko; den fastholder det værende og opretholder de ortodokse sociale forhold. Både BS og 1.SI forblev tilknyttede til de udtryksmidler, de nu engang var mest tilpas ved.

Forskellen mellem to europæiske kulturer var en af facetterne i konflikten mellem de to grupper. Det er her, Asger Jorn dukker op igen. Efter at have trukket sig ud af 1.SI i 1961 fortsatte han med støtte den, og ligesom han også havde understøttet de Jongs, Nash' og Eldes *Danger Do not Lean Out!*-flyveblad, gav han også sin opbakning til BS og bidrog endda med polemiske bidrag til de

Den uafhængige styring betyder ikke blot, at vi selv tager ansvar for vores egen udvikling, men også, at vi selv tager ansvar for den udvikling, som vi selv har skabt. Det betyder, at vi selv tager ansvar for den udvikling, som vi selv har skabt. Det betyder, at vi selv tager ansvar for den udvikling, som vi selv har skabt.

JV. Martin med et af Guy Debord's diskussioner - 'Virkeliggør filosofien.'

Situationisternes Internationale vil gerne være medvirkende til at give en ny retning til den bureaukratiske magt. Hvorledes har I i grunden tænkt jer, bliver skabt uden folkets aktive deltagelse og kontrol, ja, endog frekvent mod folkets vilje og kontrol, skal kunne vinde over folkets? - I en sådan situation er det, at selv monumenter som symboler over en tid, hvor må derfor fjernes.

Et uafhængigt ansvar betyder ikke blot, at vi selv tager ansvar for vores egen udvikling, men også, at vi selv tager ansvar for den udvikling, som vi selv har skabt. Det betyder, at vi selv tager ansvar for den udvikling, som vi selv har skabt. Det betyder, at vi selv tager ansvar for den udvikling, som vi selv har skabt.

Den fjerde store overgang

Den fjerde store overgang er den sidste overgang, som vi skal gennemgå. Den er den sidste overgang, som vi skal gennemgå. Den er den sidste overgang, som vi skal gennemgå. Den er den sidste overgang, som vi skal gennemgå.

Carl Behrendt

»PAS PA, når de fattige ikke har mere end mere end nogeninde dem, der i sig af turbugge, og hvad mere er, så tak for»

Mange spørgsmål rejser sig, og en tale stadium allerede er indledt i i der skylder den over verden, så ind, disse revolutionære øjeblikke, få af hensigten overlevelseskompleks til vægningen af den retfærdige overlev til folk til at se aflyst overet på i »vædelige samværdens« ikke er at

første udgivelser af Drakabyggets tidsskrift – rygten vil vide, at han endog grundlagde dette tidsskrift. Det forlyder dog, at der også opstod spændinger mellem Jorn og BS, især i forbindelse med en konflikt, der var centreret omkring nogle overensstemmelser, han havde med Thorsens forestilling om, at kunst var en "kommunikativ handling", som eksemplificeret af Co-Ritus' interventioner. Uden helt at isolere sig fra den situationistiske bevægelse – han bidrog således til det femte nummer af *Situationist Times* – grundlagde Jorn et *Skandinavisk Institut for sammenlignende vandalisme*³³. Meningen med dette institut var at forlene Jorns noget særegne syn på kunstpraksissen med en institutionel legitimitet, hvormed han søgte at overskride passagen mellem den akademiske kunsthistorie og hans egen interesse i nordisk folkekunst. Han havde til hensigt at offentliggøre et ambitiøst projekt, der skulle sammenfatte årtiers forskning i den årtusindlange nordiske tilstedeværelse i den europæiske kultur. Institutet, hvis navn stammede fra en opdagelse af graffiti-elementer på normanniske kirker – for Jorn en tegn på nordiske købmænds tilstedeværelse –, bestræbte sig på at genoprette balancen efter et græsk-romersk overherredømme i den europæiske kultur. På mange måder fremstod instituttets arbejde som en reaktion på en manglende kulturel selvtilid, som skandinaverne følte over for resten af Europa – en underlegenhed, der endnu engang var blevet synlig ved sammenbrudet i forbindelse med 1962-ekskluderingerne. Med Jorns projekt for øje kan man ane en mulig indflydelse på BS, når de talte om en kulturel uforenelighed mellem sig selv og Paris. 1.SI ville ikke give ret meget for alt dette i og med, at kulturelle forskelle efter deres opfattelse blev "løst" af klassekampens dialektik: Arbejderklassen har intet fædreland. Men idet det tages for givet, at arbejderkulturen er et produktivt samarbejde hinsides den kapitalistiske værdi- og æstetikdefinition, kastes der også et lys over, hvordan en variabilitet af uenigheder og forskelle inden for situationistbevægelsen for 1.SIs vedkommende gik under i en teoretisk kohærens og for BS' vedkommende bogstaveligt falder til jorden i form af en regionalistisk kulturel determinisme. Som visuel kunstner forsøgte Jorn at finde en vej ud ad blindgyden ved gennem en visuel semiotik både at overskride og henlede opmærksomheden på sprogets oversete flertydigheder og autoritære træk. Jorn vægtede sit projekt som visuelle essays snarere end illustrationer af teoretiske tekster og tog metodologisk afsæt i en "sammenlignende" kunsthistorie, der i højere grad end ellers tillod sammenstillinger af billeder fra forskellige tider og steder uden en tilhørende billedtekst. Tanken var, at denne metode var bedst egnet til at åbenbare forskelle og variabiliteter blandt de samme former og motiver³⁴. Da denne metode utvivlsomt er langt mere "åben" end en direkte tekstlig tilgang, som medfører fortolkninger og bestemmelser, var Jorn ikke blot i stand til at krydse de disciplinære grænseskel mellem kunsthistorie og arkæologi, men kunne også række ud over nationalgrænserne og hinsides den æstetiske afgrund, som hans tidligere kammerater fra 1.SI var bange for at falde i. På visse måder udviklede Jorn en visuel teori om "levende kunst", der udvidede kreativitetens grænser og forlenede den med en hverdagslig værdi, hvorved dens form snarere end nødvendigvis at være æstetisk og dermed stå i modsætning til "livserfarin-

ger" (kendetegnet for den kunstpraksis, som 1.SI søgte at overskride), blev til en simpel overbringer af variabiliteternes udtryk, dvs. en variabel enhed. Så for Jorn drejede det sig ikke blot om, at "den mest hverdagsagtige, nærliggende og traditionelle kunst er den mest værdifulde, fordi den er en fælles besiddelse for det størst mulige antal mennesker i det længste tidsrum," det var også et spørgsmål om de variabiliteter, der gennemstrømmer hverdagslivet: "Det, der bibringer et individ sociale værdier, er variabiliteten i dets adfærd over for andre mennesker."³⁵ Jorn og BS anså derfor folkekunst eller "levende kunst" med alle dens intime banaliteter uden hensyn til en æstetisk legitimitet som et udtryk for forskelligheder og variabilitet, et basalt kommunikativt behov, der ville styrke det forenende bånd til skade for en suveræn individualisme. Den omstændighed, at Jorns arbejde undergravede kunsthistoriens glatte kategoriseringer og opfattelsen af den kunstneriske produktion som noget fuldkommen selvbe-frugtende og originalt frem for "en smule originalitet kombineret med traditionelle elementer," har givetvis fundet sine talsmænd blandt den del af BS' medlemmer, der i 1962-erklæringen havde understreget det "traditions-måletrerede" aspekt i deres værker. Værkerne var ikke avantgardistiske i den forstand, at de rummede nye former, men i måden, hvorpå de søgte at forlene formerne med deres egne variabiliteter. På den måde blev BS inspireret af Jorn og opfattede situationismen som en bevægelse, hvori enhver skabende person kunne deltage – for dem var alle og enhver, der forsøger at leve, en kunstner. Uheldigvis blev disse mere generelle konklusioner forskudt af fascinationen af den "nordiske" kultur, som BS i sidste instans endte med at dele med Jorn. Det er af Lars Morrell blevet rapporteret, at den langvarige samarbejdspartner Spur-gruppen fik reservationer over for den "nordiske centrering" i 1962-deklarationen og tog afstand fra den mere altomfattende idé om en 2.SI. Dette bevirkede en betydelig forringelse af chancerne for, at en 2.SI ville få nogen som helst opdrift uden for Skandinavien, lige indtil den vedholdende strøm af aktiviteter og etosen om åben deltagelse satte fart i en ny levendegørelse af den situationistiske bevægelse og gjorde Drakabygget til et vigtigt knudepunkt i den internationale modkulturs diffuse netværk.

1962-ekskluderingerne medførte, at 1.SIs prætentioner om at være en international institution blev alvorligt svækket. De fjorten ekskluderinger på to måneder havde fjernet næsten alle ikke-fransktalende fra projektet og efterladt decimerede tyske og skandinaviske afdelinger. Disse overlevede forklædt som Uwe Lausen i Tyskland og J.V. Martin i Danmark. Den tidligere digter Lausen blev selv ekskluderet i 1965, hvorimod Martin forblev medlem helt indtil 1972, med Debord og Sanguinetti som de eneste øvrige medlemmer, hvor han stod i spidsen for en antologi af SI-tekster med titlen *Der er et liv efter fødslen*. Set i lyset af, at udbredelsen af dens teori var 1.SIs vigtigste anliggende, var det måske ikke uden betydning, at Martin mellem 1962 og 1970 redigerede tre udgaver af *Situationistisk revolution*. Med undtagelse af den ene udgave af *Der deutsche Gedanke* fra 1963 blev der ikke udgivet andre fremmedsprogede aviser af 1.SI, før de italienske og amerikanske afdelinger selv forestod nogle udgivelser i 1969. På mange

måder var det ensbetydende med, at den skandinaviske afdeling langtfra spillede den ubetydelige rolle, som det afspejles i optegnelserne fra *Situationnistes chronologie* i 1.SI's midterperiode. Efter at have udsendt en pressemeddelelse vedrørende nashisternes ekskludering stod Martin i november 1962 i spidsen for den første udgave af *Situationistisk revolution* og arrangerede en konference på Århus Universitet. Begivenhederne var nødvendige for, at 1.SI kunne imødegå den nashistiske overtagelse af de situationistiske ideer. Det var i denne hensigt, at man i det første nummer af *Situationistisk revolution* genoptrykte erklæringen fra marts 1962 og bekendtgjorde de begivenheder, der havde fundet sted i forbindelse med nashisternes ekskludering; endvidere knyttede to polemiske tekster af J.V. Martin an hertil: *Antipolitisk virksomhed* og *Foran en moderne kulturhistories mur*. Gennem oversættelser til dansk blev andre nøgletekster fra de første år i 1.SI blev også gjort tilgængelige. Heriblandt *Manifest*, *Den situationistiske grænse*, *Instruktion i våbendragning*, *Foreløbige problemer for konstruktionen af situationer*, samt Debords *Teser om kulturrevolutionen* og *Kritik af den urbane geografi*. Hvis der kan siges at være et fremherskende tema i denne sammenbundning af SI-tekster, må det være "konstruktionen af situationer", der går igen i mange af dem. Som et middel til indførelse af den politiske hverdag eller til en "ægte og direkte kommunikation"³⁶ kunne det have givet anledning til en udforskning af intersubjektivitet samt en levedygtig antiorganisatorisk praksis, men dets intime banalitet mødte aldrig en oprigtig tilslutning og blev i stedet lokket ind på det teoretiske spor, der fulgte en "unitær urbanisme". Det var dog dét situationistiske begreb, der blev genoplivet uden for bevægelsen og gav anledning til en bredere praksis (fx formåede Jens Jørgen Thorsens "kommunikative urbanisme" og hans konsekvente udforskning af "situationen" som et eksperiment udi sociale forbindelser at oplive begrebet påny). Men måske var "konstruktionen af situationer" for flertydig en praksis for 1.SI's vedkommende. Bevægelsens *Teori for dérivé* havde snarere en afgrænsende end en udvidende effekt, og man var udmærket klar over den ændrede opfattelse af "situationen" i retning af en "happening". Det er muligt, at inddragelsen af "situationen" i skuespillet, hvilket indebar, at man formidlede en kommunikationspraksis, der ikke var bestemt for formidling, snart førte 1.SI til at indtage en mere stringent og besidderisk holdning over for "konstruktionen af situationer", så den i sidste instans endte med at blive specialiseret aktivitet: "... Situationen som defineret af 1.SI kan kun konstrueres på baggrund af en materiel og åndelig rigiditet. Det indebærer, at de første prøvende forsøg på at konstruere situationer må tilregnes den revolutionære avantgardes arbejde/leg; de folk, der på den ene eller den anden måde har affundet sig med en politisk passivitet og en metafysisk fortvivelse og endog ligger under for et totalt fravær af kunstnerisk kreativitet, er ude af stand til at deltage i dem."³⁷ Samlingen af angiveligt kohærent formede individualiteter i 1.SI anså sig selv for at være avantgarden, både hvad den kunstneriske praksis og det politiske angik. Konflikten med nashisterne blev inden for et år efterfulgt af en konflikt med de hollandske "stalinistiske surrealist", samt en længerevarende polemik med Henri Lefebvre og venstretidsskriftet *Arguments*. Det er givetvis svært at afgøre, hvorvidt de pole-

miske konflikter blev betragtet som "situationer", men det ofte gentagne mål om at undgå rollen som specialister blev bestandigt undermineret af det rethaveriske forhold til de situationistiske ideer, der gjorde en deltagelse i det situationistiske projekt afhængig af forudgående kundskaber frem for den mulige tilblivelse, en given praksis ville danne grundlag for. Også Vaneigem skynder sig, efter at have udlagt "situationen" som en skabelse af "mikrosamfund" og som en selv-institutionel aktivitet, at begrænse mulighederne, idet han tilføjer det forbehold, at sådanne "samfund" konstant skulle "være i et praktisk beredskab ved hjælp af en streng teoretisk diskrimination"³⁸. Det, at man i første udgave af *Situationistisk revolution* fandt små *Anti-Public Relation*-tekster med et – om nok så spøgefuldt – krav til ansøgningskandidater om at demonstrere deres skriftlige teoretiske færdigheder, er ikke bare udtryk for en selvpålagt avantgarderolle, men endnu en antydning af måden, hvorpå 1.SI i stadig højere grad sidestillede den revolutionære praksis med en udfærdigelse af "kohærente" revolutionære tekster. Som de selv tilkendegav, var deres "retning" i færd med at blive mere fokuseret på "styrkeprøvens teoretiske organisering"³⁹. Bevidsthedsidealiseringsen – som kom til udtryk i anklagen mod Spur-gruppen og nashisterne for at "misforstå situationistiske tekster" – blev under kravet om kohærens jaget op i transcendent højder, men forblev alligevel det eneste grundlag for udførelsen af intersubjektive relationer inden for 1.SI. Den hindrede således ikke bare "konstruktionen af situationer", men neutraliserede "hverdagslivets" modsætninger, mangel på kohærens og intime banaliteter. Alt dette var blevet bragt på bane af de Jong: "Misforståelser og modsætninger er ikke blot ekstremt værdifulde, men udgør faktisk grundlaget for al kunst og skabelse, om ikke kilden til al aktivitet i det almindelige liv."⁴⁰ Med andre ord afslører praksis' hurtige vekslen mellem aktivitet og passivitet, mellem lidenskab og logik, den strid og fjendskab, der ikke blot præger en bevidsthed, men driver den til bedst at kunne artikulere sig som en forvandlende handling.

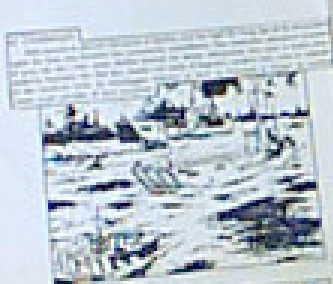
J.V. Martin og den skandinaviske afdeling – som i bedste fald kun havde to andre fuldt ud anerkendte medlemmer: Peter Laugesen i midten af 60'erne og Bengt Ericson i de sene 60'ere – var derfor en afgørende komponent for 1.SI. Forud for udgivelsen af det andet nummer af *Situationistisk revolution* i 1968, som for en stor del indeholdt tekster om begivenhederne i maj måned samme år, såvel som en genudgivelse af Debords tese om kulturrevolutionen, havde den skandinaviske afdeling igangsat adskillige aktiviteter, der ikke altid var afhængige af en tekstproduktion. Den første havde været *Destruktion af RSG-6*-udstillingen i Odense i juni 1963. Hvis man husker på, at ekskluderingerne i 1962 var blevet opfattet som et "brud" med kunstnerne, er denne udstilling bemærkelsesværdig ved at være en fortsættelse af den kunstneriske produktion og en tilbagevenden til kamp inden for kunstinstitutionens rammer. Udstillingen var baseret på truslen om atomkrig og *Spies for Peace*-gruppens skandaløse opdagelse af et dusin "Regional Seats of Government" (atomkrigsbunkere). Debord udstillede en del hurtigt lavede *Direktiver*, der bestod af slogans – såsom "realisation de la philosophie" – malet på indrammede lærreder. J.V. Martin udstillede en række *Termonukleare kort*,

hvis skrigende farver var omrids af verdensregioner, der efter en udslettelse lå tilbage som mørke, svedne mærker, og Michele Bernstein undergravede krigsmaleriets tradition ved at lave mønstergyldige tableauer med navne efter revolutionsnederlag, som hun omdøbte som sejre⁴¹. Mens udstillingen med henblik på at bekæmpe BS' forfalskninger i Skandinavien kan have været nyttig for 1.SI, giver den samtidig en vedblivende fornemmelse af, at 1.SI også havde brug for RSG-6-udstillingen til at drage en konklusion på kritikken af kunstpraksissen gennem en præsentation af "kritisk kunst", som var knyttet til de opdagelser, *Spies for Peace*-gruppen havde gjort. Man ønskede på en eller anden måde at opløse flertydighederne, som man havde anført i en artikel, der kommenterede på Spur/Nash-opløsningen: "Det forekommer os, at 'nashisme' er en betegnelse for en objektiv tendens, der er et resultat af SIs flertydige og risikable politik, når den indvilger i at handle i en kultur, mens den er imod hele kulturens nuværende organisering og endog enhver udsondring af kultur i en separat sfære. (Men selv den mest uforsonlige oppositionelle holdning kan ikke undgå den slags flertydighed og risiko, for det er stadig nødvendigt at sameksistere med den nærværende orden)."⁴² Hvordan kan man "handle i en kultur" og være imod dens udsondring "i en separat sfære", medmindre man idealistisk har transcenderet kulturen? Det er præcis denne flertydighed og risiko gemt i "hverdagens" strid, som 1.SI ønskede at undslippe fra for dermed at lægge en kulturel praksis bag sig, som de anså for at være et "fremmedgørelsens alibi", en letfordøjelig frihed. Forfølgelsen af en teori – et passende gemmested for en idealiseret bevidsthed – ansås for at være midlet, hvormed man kunne få bugt med flertydigheden og risikoen og sikre organisationens idealiserede image; med andre ord, et selvskabt image, der nærmedes af forfølgelsen af den skriftlige kohærens. Men var 1.SI imidlertid ikke i fare for, ved at forkaste den kulturelle aktivitet, at forlade selve det "hverdagens" terræn, der kunne holde praksis i live og gøre medlemmernes overensstemmelse mere end blot teoretisk? Debord havde i en tekst, forfattet sammen med Canjuers i 1960, skrevet, at "den sfære, der reserveres den kreative aktivitet, er den eneste, hvori spørgsmålene om kommunikationen og hvad vi gør med livet rejses praktisk"⁴³. På mange måder stod 1.SI vaklende over for en forestilling om kreativitet, der lod kunsten kæmpe mod arbejderklassens konstituerende kreativitet. De to aspekter, som allerede var blevet forenet i en syntese som arbejdskraftens produktive samarbejde, blev holdt mere eller mindre adskilte af 1.SI, og i en medfølgende tekst til RSG-6-udstillingen foretrak man at tale om en "overskridelse" af både kunsten og den revolutionære politik. Problemet med en sådan "overskridelse" bestod i, at idet den blev programmatisk og gik ud over de sociale forhold, hensatte den praksis i skyggen af eftertiden og umuliggjorde næsten enhver deltagelse. Med kravet om kunstens "overskridelse" og viljen til at overgå eksisterende revolutionære grupperinger satte 1'SI effektivt set en stopper for sit praktiske virke og forkyndte en idealisme – der i stigende grad blev forværret af isolationen. Eftersom praksissen blev bestemt ved en "teoretisk kohærens", og man havde tillid til, at sproget var den eneste kommunikative semiotik, blev 1.SI langt mere individualiseret end BS, der senere hen kunne opvise en sand flåde af mennesker og grupper på gen-

VESTERGADE 58 AARHUS PRÆSENTERER:

NY-IRREALISMEN

Operation -PLAYTIME-

Deltagere: Michèle Bernstein - G. B. Debord - J. V. Marin - René Vilmorin

the situationist movement of
Situationistisk-Internationale

Aaben: 15 marts til og med 24 marts (langfredag) - Kl. 15 - 19.
Søn og helligdag kl. 12 - 19

Værnsaage: 15 marts kl. 17 - 20

nemrejse gennem Drakabyggets "kollektive center" – fra hollandske Provos og den mexikanske situationistgruppe til 1.SIs ekskluderede eksmedlemmer såsom Attila Kotanyi. Frem for at blive intensiveret af forskellige situationers variable og moduleret gennem en deltagelse blev 1.SIs subjektivitet beskyttet mod den "ydre verden"; man murede sig inde bag et "praktisk beredskab", der ikke blot rummede faren for at gøre 1.SI til et elfenbenstårn, men også indebar en risiko for at blive isoleret fra selve arbejderklassens kreative modstand. Teorien om skuespillet med dens underforståelse af en altgennemtrængende passivitet indebar ikke blot, at det audio-visuelle på bekostning af det skrevne blev dæmoniseret; den var en forvisning om, at revolutionen ville blive et spørgsmål om kundskab snarere end skabelsen af nye sociale relationer i form af en affekternes kultur. Hvis arbejderklassen vitterligt blev udsat for en pacificering, ville revolutionen – frem for at være en ontologisk revolte eller en "værensmåde", som Jean Barrot har understreget det, dvs. et spørgsmål om en praktisk eksistens og kamp – blive til en lidenskabsløs logik eller til en teknokratisk anvendelse af kundskab (metodologi). Og da arbejderklassens konstituerende magt efter "skuespillets" forskrifter var blevet pacificeret og dermed negeret, var situationisternes selvvalgte rolle som eksemplariske ledere en nødvendighed. I denne hensigt stræbte 1.SI mod at teoretisere og debattere over forbruget i stedet for produktionen. Forbruget skulle undergraves, fordi det forledte proletarlivets "kreativitet" til en passiv fritid. Den kendsgerning, at arbejderklassen var "kreativ" gennem skabelsen af en social samvirken, af de sociale relationer, gik uden om 1.SI. Ikke alene idealiserede de kreativiteten i form af "kunstneren", som blev henvist til en specialiseret funktion, de endte med at forskyde arbejderklassernes kreativitet i det uendelige indtil det øjeblik, de blev organiseret i arbejdsråd – når de fremviste en bevidsthedsform, som 1.SI ville være i stand til at genkende. Selv en idealiseret arbejderklasse var ikke tilstrækkelig ideal. Derfor var Guy Debords berømte refræn om, at arbejderne skulle blive dialektikere, lige så tilintetgørende for 1.SIs projekt som det at forlade det kulturelle terræn, hvorpå kampen mod fritid og pacificering kunne have fundet sted. Selv efter majbegivenhederne, der ikke dramatisk udvidede 1'SIs medlemsantal eller omfanget af kontakter, fik bevægelsens idealisme i fraværet af enhver praktisk erfaring, der kunne præge de teoretiske vildfarelser, tilføjet endnu et lag. Snarere end blot at fetichere den "kohærente" teori (som tegn på den revolutionære hensigt) begyndte man at fetichere sin egen organisering og fremstillede de to som værende udtryk for en revolutionær aktualitet. Med andre ord blev 1.SI – alle kongens mænd – suveræne over for deres egen suveræne magt.

Selv om Debord i 1964 stod i begreb med at samle sine filmmanuskripter fra de sene 50'ere og udgive dem under titlen *Contre le cinema* gennem Jorns *Institut for sammenlignende vandalisme*, blev 1.SIs forsøg på at overskride kunsten kompromitteret, da den med "Operation Playtime" foretog et sidste plyndringstogt i kunstens sfære. Kollektivudstillingen, der ikke overraskende er blevet udeladt af *Situationniste chronologie*, blev endnu engang organiseret af J.V. Martin og endnu engang inkluderede den værker af Martin og Bernstein (som trak sig

tilbage i 1967) med tilføjes af fem *Nothing Boxes* af René Viénet. I denne omgang udstillede Martin en værkrække med titlen *Golden Fleet* – trashede geopolitiske malerier med kystlinier, strategiske pile og legetøjskrigskebe oversprøjet med metalmaaling. Martin havde skrevet en montagetekst med titlen *Ny-irrealisme* til kataloget, som blev udgivet som et tillæg til det andet nummer af *Situationistisk revolution* (ved siden af en særskilt oversættelse af *Eksplionspunktet for ideologien i Kina*) – ”Nyrealisterne lever i en uvirkelig verden, men vil ikke indrømme det. Længe leve ny-irrealisterne, der lever i et urealistisk samfund, men indrømmer det” –, og som udlagde teorien om fordrejningen, der på dette punkt var blevet til 1.SIs sidste tiloversblevne kulturelle våben, og som Debord meget bastant ville gøre brug af i sin filmudgave af *Skuespilssamfundet*. Faktisk var J.V. Martin sammen med André Bertrand en hovedeksponent for iværksættelsen af fordrejningen af tegneserier, en praksis, hvis ”komiske erotik-politik” skaffede Martin et søgsmål på halsen fra den danske afdeling af den amerikansk støttede *Moralsk Oprustning*-bevægelse, hovedsageligt foranlediget af tegneseriernes undergrundsdistribution i Spanien. For til fulde at udnytte den efterfølgende skandale i den danske presse, udsendte Martin et flyveblad – *In Namen des Volkes* –, der handlede om de anklager for ”forbrydelser begået mod moralen og god skik og brug”, der var blevet rejst imod ham. Flyvebladet tog til genmæle, idet det hævdedes, at ”så sandelig er situationisterne ... aktivt indblandet i den moralske afvæbning af samfundet, som vi kender det”. Retssagen blev opgivet, ikke mindst, hævdede 1.SI ganske snu, fordi ”de socialdemokratiske myndigheders undertrykkelse af publikationer, der er ødelæggende for Francostyrets orden, i et land, der officielt opponerer mod Francostyret, forekommer at være noget besynderlig”⁴⁴. Knap to måneder efter skandalen i januar 1965 var Martin aktivt indblandet i organiseringen af en anti-NATO-protest i Jylland efter NATO-kommandørers beslutning om at udstationere to delinger tyske soldater på kaserner i Randers. Efter en del opmærksomhed i pressen og under tilstedeværelse af protesterende fra hele Danmark ankom den første og eneste kolonne tyske soldater til kasernerne midt under nogle voldelige sammenstød mellem demonstranter og den danske hær, der var blevet sat i beredskab. Selv om enheden endelig kunne indtage kasernerne, blev konfliktens udfald hængende i luften, da en benzinbombe et par dage efter i Martins lejlighed i Randers eksploderede ved et uheld. Han blev prompte arresteret for blot at blive løsladt den næste dag, eftersom politiet ændrede mening, som det er skik og brug for deres suveræne magt, og i stedet rettede opmærksomheden mod en anden demonstrant ved navn Kanstrup. En omgang juridisk spilfægteri, der indebar, at Kanstrup fik reduceret sigtelsen for terrorisme til en sigtelse for ulovlig besiddelse af sprængstoffer, førte 1.SI til, med rette, at udpege Kanstrup som en provokatør og til at tage ”begivenhederne i Randers” som udtryk for en stigende strøm af social uro, som de, ret generøst af dem, gav de hollandske provo’er æren for. Men hvor effektive begivenhederne end var i at fremhæve det berømmede danske socialdemokratis passive kontrol, var det nok en anelse overspændt af 1.SI at foreslå, at ”SIs praksis fremviste sin fortræffelighed” i Randers-begivenhederne. I en interessant sidebemærkning til den fyldige

beskrivelse af begivenhederne bliver det bemærket, at mange af de malerier, der var blevet vist på RSG-6-udstillingen, var gået tabt i eksplosionen. Det blev tilføjet, at "kunstens 'dække' nu er blevet brændt". Det lader til, at 1.SI ved i mistænkelig grad at fejre tabet af "kunstværker" brugte den opbrusende entusiasme over den politiske provokation – en indgriben kun en enkelt situationist, J.V. Martin, deltog i – til på ny at antyde, at de havde overskredet kunsten. Mens kunsten blev anset for at være en privilegeret koncession, var den skriftlige teoris kreative aktivitet, hvad 1.SI angik, derimod ikke udsat for de samme flertydigheder og modsætninger. Raoul Vaneigem, for hvem "semantikens område" primært var en kampplads, kunne også skrive: "Ideologi er sprogets usandhed, den radikale teori er sprogets sandhed."⁴⁵ Væbnet med en sådan "sandhed" rummede 1.SI – der i stigende grad anså sig selv for at være den "ukendte teori" for en, hvad angik selvtillid og omfang, voksende bevægelse – en ikonoklastisk indbildskhed magen til den, man fandt i den kunstneriske sfære, som man hævdede, man havde overskredet. Den var sandhedens målestok, den var inkarnationen af bevidsthed. I teksten, der fulgte med RSG-6-udstillingen, *Situationisterne og de nye aktionsformer i politik og kunst*, skrev Guy Debord: "Vi anerkender gerningsmændene bag de nye radikale gester som situationister og er besluttet på at støtte dem og aldrig lade dem i stikken, selv om mange af dem endnu ikke helt er klar over kohærensens i nutidens revolutionære program, men blot bevæger sig i dets generelle retning."⁴⁶ 1.SI var entusiastisk over det "nye" og sin egen "ny-status" og søgte at blive fremtidens mellemled; som gode avantgardister langt forude på slagmarken var den ikke blot i stand til at tilsløre den slags sociale relationer, man havde lagt bag sig ("bandlysningens bånd"), men kunne fremføre sin egen på skrift idealiserede bevidsthed som en modelbevidsthed, andre skulle følge. Et på langt sigt skadeligt aspekt af denne tendens kan findes i J.V. Martins nashismeforslag og i projektet for en *Situationistisk ordbog* eller *Katalog med definitioner*, hvori Mustapha Khayati skrev et forord. Selv om projekterne ikke gik ud over *Definitionerne* fra 1958, og selv om de kan have været forbilledlige fordrejninger, der strejfer en kritik af erhvervet kundskab og pædagogik (og i Khayatis tilfælde fremviser "semantikens område" som en kampplads), var den samme tingsliggørelse af meningen, som de bekæmpede, vedvarende til stede. Heri ligger kimene til en "situationistisk ideologi", i rækken af værker: *Teori for dériven* (1958), *Minimumsdefinition for en revolutionær organisation* (1967), *How not to Understand Situationist Books* (1969), *Provisional Statutes of the SI* (1969) – samt i måden, hvorpå fremtidige udlægninger kontrolleres i henhold til eftertidens fordringer.

Selv om begivenhederne i Randers og J.V. Martins centrale rolle deri måske kunne ses som tegn på det, Debord senere hen omtalte som en "accept af 'fællesaktion' med de halvradikale bevægelser, der allerede er i færd med at tage form,"⁴⁷ var de ikke desto mindre praktiske samarbejds-aktiviteter, der fik rigelig presseopmærksomhed og vakte røre i Danmark. På flere måder slog 1.SI mønt af den direkte handling, så den blev til en markør for udfoldelsen af en praksis, som ellers var blevet hæmmet af 1.SIs fortsatte vægring mod at indgå langvarigt sam-

arbejde med andre mennesker og dens søgen efter en flygtig teoretisk "kohærens", hvis praksis-politik var en "adskilt" aktivitet. Begge dele var ensbetydende med en bevidsthedsidealiserende, der hierarkiserende dømte andres handlinger i forhold til en idealistisk målestok, som 1.SIs selvskabte image inkarnerede. Deres selvbestaltede avantgarde-status forledte dem til for et kort øjeblik at skænke deres støtte til "den gruppe danske kammerater, der i de sidste par uger har grebet til brandbomber over for de rejsebureauer, der arrangerer rejser til Spanien"⁴⁸. Hvorvidt der i disse felttog var situationister indblandet eller ej, er det ikke desto mindre udtryk for en drivkraft at sætte sig i forbindelse med noget ikke blot "halv-radikalt" – de forbilledliges forbilledlige handlinger. Terrorisme, uagtet at den kan fremkalde krisesituationer, har altid været en bestræbelse, der træder gryende sociale relationer under fode; den er en avantgarde-handling, som i det lange løb utålmodigt søger at transcendere en gennemførelse af revolutionær praksis i "hverdagen". I tråd med at 1.SI ved Giofranco Sanguinetti senere hen kunne afsløre statsterrorisme som en kontrarevolutionær strategi, har de aldrig rigtig tilsluttet sig sådanne handlinger. 1.SIs avantgardisme var mere et spørgsmål om at sætte sig i spidsen for en opstående bevægelse gennem udfoldelsen af teoretiske perspektiver, hvis overvurdering medførte et autoritativt forhold til den spirende modkultur, som man aldrig ophørte med at revse. På samme måde som begivenhederne i Randers involverede mange, der ikke var medlemmer af 1.SI, blev den anden situationist-skandale i den periode, om end gæret af 1.SIs sympatisører i omegnen af Strasbourg Universitet og den fælles skrivelse *Elendigheden i studentens miljø*, udført af systemkritiske studenter. Jens Jørgen Thorsen har fortalt, at de involverede i sidste instans blev ekskluderet af den "de bordske gruppe", selv om de ikke havde ønsket at være medlemmer. Han har også beskrevet, hvordan ekskluderingerne fulgte efter en kortvarig kollektiv produktion, og gør opmærksom på en lignende behandling af den mexikanske situationistgruppe og nogle af de amerikanske grupper – *Black Mask* og *Up Against the Wall Motherfuckers*⁴⁹. 1.SIs udlægninger var derfor tilbøjelige til at begrænse det virkningsfulde i enhver form for indblanden, der ikke levede op til deres ideal. Det havde den effekt, at man ophøjede sine egne (fraværende) aktioner, idet det blev antydnet, at de var centrum for en bevægelse uden center – på samme tid som bevægelsen til skade for sig selv og påstanden om at være de mest tidssvarende teoretikere begyndte at miste kontakten med ændringen af kapitalismens betingelser. Alt imens 1.SI i *Minimumsdefinition for en revolutionær organisation* kunne tilskynde sig selv og andre organisationer til at agere som "negationen ... af det fremherskende sociale skuespil, som fra nyhedsmedierne til massekulturen monopoliserer kommunikationen mellem mennesker, så den bliver til en ensidig modtagelse af billeder på deres fremmedgjorte aktivitet,"⁵⁰ kunne den blokere for sin egen videre teoretisering over, hvorledes den fortsatte produktion af en "social billedverden" var i færd med at ændre hverdagslivets og selve det revolutionære terræns betingelser. 1.SI, som var på flugt fra sin egen nemesis (ideologiseringen af de sociale forhold), adskilte sig ved navngivningen af "skuespillet" fra de fælles sociale betingelser og underminerede, ligesom det

var en skik at benægte alt ud over en idealiseret arbejderklasses kreativitet, en bevidstgørelse om skuespillets "produktivitet" som en ekstra kraft i reproduktionen af de kapitalistiske sociale forhold og, afgørende, som det nye våben, der kunne omstyrte dem. Så mens man søgte maksimalt at eksponere sine egne skandaler, så man bort fra nashisternes indgribende aktiviteter, eftersom de søgte den "mest vulgære kommercielle offentlige omtale" efter "et aftalt spil med enkelte journalister"⁵¹. Det aftalte spil kan meget vel have involveret Jens Jørgen Thorsen. I begyndelsen af 60'erne havde Thorsen arbejdet som journalist for en dansk formiddagsavis, og muligvis har hans praktiske forståelse af medieindustriens arbejdsgang været medvirkende årsag til successkandalen omkring Den Lille Havfrue. Begivenheden, der fandt sted i 1964 (det samme år, som Asger Jorn nægtede at tage imod Guggenheimprisen), blev af BS kaldt *Den Lille Havfrue mister hovedet*. Den blev udført ved, at man forsynede medierne med en anonym gerning i form af halshugningen af Den Lille Havfrue i Københavns Havn, og dernæst i flere uger lovede at afsløre både hovedets placering og gerningsmanden. Efter at have fremprovokeret en national krise – statuen er et magtfuldt totem i den danske sociale billedverden – og efter at have fremprovokeret indsættelsen af drabsafdelingen i det danske politi, informerede BS, der nu var under politiets overvågning, medierne om, at man ville frigive alle detaljer om begivenheden i det førstkomende nummer af Drakabyggets tidskrift i forbindelse med en udstilling – *Situationister i Konsten* – der skulle afholdes i Varberg. På åbningsdagen i den lille kystby samlede en menneskemængde, der af Hardy Strid blev drevet i retning af havet, hvor man snart blev mødt af synet af en indsejlende båd. Båden lagde til anker og en frømand bærende på en bylt svømmede ind mod land, indtil mængden kunne se ham tydeligt, hvorefter han klatrede op på en klippe for blot at kaste bylten ud i vandet og bagefter svømme tilbage til båden. I et tilbageblik på begivenheden har Thorsen omtalt den som "en fuldstændig ny brug af massemedier"; det ville også være muligt at sige, at det var som skabelsen af et "skuespil", en in(ex)filtration af den sociale billedverden, hvis uforløste antiklimaks på én og samme tid var fremkaldelsen og blokeringen af det begær, som af 1.SI var blevet identificeret som en facet af den mediebaserede erfaring.

Som et sideprodukt til teorien om skuespillet satte 1.SI snart en farlig fælde op, hvorved enhver offentlig begivenhed, enhver social sammenkomst, kunne dæmoniseres som tegn på en pacificering. Som Jean Barrot påpeger, var det 1.SIs besættelse af former – varer, råd, skuer, gallerier –, der gjorde dem blinde over for formens indholds-elementer: de sociale relationer, der flyder inden i og mellem formerne. Reduktionen af det sociale liv til billedernes mediering og af perceptionen til den passive tilskuerrolle var i sidste instans en fornægtelse af "værrens modaliteter", hvorved det følelsesmæssige liv blev til et kundskabens tilbehør. For 1.SI – som fortsatte med at sætte folk som Nash, Kotanyi, Godard, Lefebvre og Castoriadis i gabestok – var man én ting og altid den samme ting; sociale omstændigheder forandredes kun i revolutionens øjeblik og forblev statiske indtil da. På mange måder fremmer Debords teori om "skuespillet" et sådant

synspunkt, eller det er en logisk følge heraf, for den erklærer kommunikationen for at være så ensidig og så færdiggjort som en kohærent teori. Debords teori tager i beskrivelsen af kapitalismens ideologiske fremskridt ikke højde for det sociale livs deltageraspekt, endsiige de aspekter, der kan være undertrykkende og onde. Selve denne pointe var blevet fremført af Jorn i de tidlige år i 1.SI og var fjendtligt sindet over for BS' aktiviteter. For Jorn var kunstværket, som han havde skrevet i *Kritik af den økonomiske politik*, en "kilde til modværdier". Modværdien afhang ikke af kunstværkets form, men kom an på selve "værens modaliteter", dvs. den kraft, der fastholdes i en beskuende person, og som 1.SI så bort fra, idet det at percipere blev reduceret til en passiv tilskuerrolle. En af effekterne af Debords teori bestod i en fornægtelse af det produktive aspekt i modtagelsen, som Jorn og BS tog for givet, og som åbnede op for et felt af praktiske muligheder, mens det omvendte var tilfældet for 1.SI. Ikke alene satte BS sin lid til den perciperendes kraft, dvs. vedkommendes evne til på egne vegne at tænke og handle, med begivenheder som *Co-Ritus* efterstræbte man "tilskuerens død" ved at etablere og anordne kommunikative felter frem for at forkaste dem alle sammen som "iøjnefaldende". Jens Jørgen Thorsen skrev, eftersom han nægtede at se sin kunst bestemt af den kapitalistiske ideologi, at kunstens kommunikative fase ligger i "tilskuerens forsvinden og erstatning gennem deltageren. En kommunikativ kunst er en kunst, der lever imellem. I rummet mellem mennesker."⁵² Mellemlummet kunne ses som udtryk for sociale relationer snarere end klassiske kunstformer og politik, som modaliteter snarere end repræsentationer; og det var denne betoning af den situationistiske kunstneriske aktivitet, der fik Thorsen og BS til at åbne rum og tilskynde til kommunikativ deltagelse gennem en "antiobjektlig", ikkerepræsentativ praksis, og Thorsen til at annoncere, at tilskuerens død samtidig var den "klassiske kunstners" død. Dette kernepunkt, hvorved man kritiserede Jorn for "stadig at arbejde som en klassisk kunstner med klassisk kunst i overensstemmelse med den klassiske perception," var ligeledes en antydning af, hvorfor 1.SI, der stræbte efter at være de "klassiske teoretikere", lå hen i en kohærensens bedøvelsesstilstand. Med teorien om skuespillets komme og omsvinget i retning af en funktionel og propaganderende brug af fordrejningen indtog 1.SI stadig, trods snakken om overskridelsen af kunsten, den "klassiske kunstners" position. Når Thorsen kritiserede happeningen og erklærede, at "publikum sidder stirrende som i teatret eller som foran et billede, hvor man ser efter den sande grundlæggende forestilling," strejfede han utilsigtet et problem, der gennemstrømmende 1.SI: Deres teori om skuespillet, kohærensens, var intet andet end en "sand grundlæggende forestilling", et virkelighedsaspekt, der blev fremført som et ubestrideligt faktum og ensidigt udbredt som ethvert andet "klassisk" værk. Som talerør for den korrekte bevidsthed havde 1.SI det ikke nødvendigt at involvere sig i noget som helst, fordi man intet havde at lære fra andre. Det var netop hvad Thorsen sagde, da han om 1.SI fremførte, at "dette rigide had til handlingen var præcis det, som bordisterne blev kritiseret for i forbindelse med begivenhederne i maj 1968, da de, som teknokraterne, langt borte fra slagmarken tilbragte deres tid i en restaurant, hvor de uddelte gode råd"⁵³. Det er ikke stedet

til at gå nærmere ind på 1.SIs rolle ved maj-besættelserne, men det er interessant at bemærke, at Rene Vienet i sin bog om besættelserne har anført, at "SI forklarede fremmedgørelsens udbredelse og koncentreret ved revolutionens forsinkelse". Den mærkelige erklæring hævder på en eller anden måde, at revolutionen, den store dag, vil bortfjerne de "fremmedgjorte" sociale forhold, i stedet for at det omvendte kunne være tilfældet, at en ændring af de sociale relationer kunne bidrage til revolutionens tilvejebringelse. Revolutionens deltagere er ikke blot ideologer, og den udgår fra mere end ét sted. Mens den kommende revolution fritog 1.SI fra dens fremmedgørende brug af ekskluderer, bidrog BS – under tilskyndelse af en kulturrevolutionær interesse i at åbne kommunikationsfelter – til den generelle gæring, som ingen gruppe eller ideologi var ansvarlig for, idet den besatte en pavillion på Biennalen i Venedig. BS havde planlagt udførelsen i samarbejde med italienske anarkister og drog fordel af tilbagetrækningen af den svenske delegation. Man klarede sig forbi en politiafspærring ved hjælp af falske pressekort (fremskaffet af Thorsen?) og stod samlet bag en månedlang besættelse af *Academia de Belli Arte*. Selv om Biennalen var udsat for en fælles boykot og blev belejret af anarkister, besluttede BS i forlængelse af et *World Anarchist Council*-træf den foregående måned i Stockholm at sende sig selv ind som en trojansk hest for at etablere en *revoltens pavillion*. Besættelsen skabte en symbolsk situation, i hvilken der forekom kritik både inden og uden for Biennalen: Protesten var "overall", som et in(ex)filtreringsciffrer; man havde forårsaget indsættelsen af politiafspærringer og dog været i stand til at bryde dem. BS udsendte en erklæring, der fulgte med besættelsen. Den var underskrevet af Nash, Thorsen og Caesar, betitlet *Opråb Til Vores Italienske Kunstnerkammerater: I Courbets Fodspor*⁶⁴ og gav et omrids af aktionens forskellige stadier. Efter først at have skitseret planlægningen af besættelsen forkyndte den, at man ved at sende BS ind som en trojansk hest havde afsløret, hvordan "terrorpolitiet" forsvarer "kunst-politiet". Anden del var et opråb til andre om at "forlade kunstakademierne". Efter at have været involveret i planlægningen af protesten udefra, efter at være brudt ind, ansporede man nu til at bryde ud af "den kulturelle koncentrationslejr", som Biennalen repræsenterede. Det sidste trin bestod i, idet man trak på Gustav Courbets protest under 1855 Verdensudstillingen i Paris, at man forlangte en oprettelse af "permanente kunstbarrikader". Som et vink til erfaringerne med 1.SI afrundede BS sin deklaration med ordene *Uenighed gør stærk*, der var ment som en anerkendelse af deltagelse og processualitet i stedet for gensidigt udelukkende positioner. Det kan siges, at man foreslog nye sociale relationer grundet på forskelligheder, som en variabilitet inden for en enhed, der ikke bare sikrede deltagelse, men også tilvejebragte praktiske midler til at overskride individualismens fælder, som Jorn havde advaret den situationistiske bevægelse om: "den idealistiske sidestilling af subjektivitet med individualisme".

Mens man i artiklen *The Adventure* fra 1960 havde sæt tvivl om, hvorvidt kunstnere ville være i stand til at udføre fællesaktioner, blev de sidste år i 1.SI til den triste beretning om opløsningen af britiske, amerikanske og italienske afdelinger

og om en organisatorisk implosion. De blev også til beretningen om, hvordan 1.SI blev uskelnelig fra dens hovedteoretiker, Guy Debord, og om hvordan individualismens altid nærværende suverænitæt til sidst blev udtrykkeligt indført. Begyndende med *Minimumsdefinition for en revolutionær organisation* på 1.SIs syvende konference i Paris i 1966, søgte man at forlene den voksende protestbevægelse med en "missionserklæring". Dokumentet, som blev udgivet i tredje nummer af *Situationistisk revolution* fra 1970, indsætter 1.SI på vegne af en bred bevægelse og giver sig ud for at være noget, det ikke er. Det er et andet øjeblik i den accelererende tilsynkomst af "situationistisk ideologi", der tog sin begyndelse på trappen til Silkeborg. Fra den første sætning, der hævder, at det "eneste mål for en revolutionær organisation er afskaffelsen af alle eksisterende klasser...", til den sidste, der fordrer, at et hvilket som helst sejrende "øjeblik" er 1.SIs, distancerer bevægelsen sig fra den bredere bevægelse og råder andre til at gøre det samme⁵⁵. Teksten, som er den første, der hæger om 1.SI som en revolutionær organisation, gør intet for at sige, hvordan organisationen skulle fungere som en social relation, og anfører i stedet, at dens "totale demokrati" betinges af, at ethvert medlem har "anerkendt og tilegnet sig kohærensens i dens [bevægelsens] kritik". Hvis det "totale demokrati" er kendetegnet for en organisation, hvilket behov har den da for at definere sig som en organisation? Hvad mere er: hvis betingelsen for deltagelse er "anerkendelse" og "tilegnelse" af 1.SIs kritiske kohærens, og hvis, som det antydes, denne kohærens ikke er andet end en påstand, et nedskrevet udtryk for en idealiseret bevidsthed, vil det da sige, at 1.SI hævder, at deltagelse i en revolutionær bevægelse er ensbetydende med en tro på, en tillid til organisationens kohærens? Begge apriorier – udtryk for "ideologien som en særskilt magt" – er tegn på 1.SIs indsats for et eftermæle, dens bud på en avantgardisme, og dermed behovet for at optræde i overensstemmelse med sin egen "selvopfattelse". At "kohærensens" kom i første række støttes også af Jacques Camattes påstand om, at en teori kan blive til repressiv bevidsthed: "Teori kan i stedet for at skabe kontakt til virkeligheden medføre en udskillelse og distancering og til sidst omdannes til et fremspring eller afsæt væk fra verden."⁵⁶ Med udgivelserne af Debords *Skuespilssamfundet* og Vaneigems forsinkede bog lige om hjørnet har man fornemmelsen af, at 1.SI satte farten op med henblik på at kunne gøre krav på at være revolutionens avantgarde. Essentielt set var *Minimumsdefinitionens* teksten således en fremlæggelse af de kohærente teoretiske værker som udtryk for en organisation, der var større end de enkelte forfattere. I rapporten til Paris-konferencen omtalte Debord dog forskellige organisatoriske apriorier, uden at han selv eller andre medlemmer gav sig i lag med dem. Rapporten, den samme, der takserer 1.SIs praktiske aktiviteter som ringe, rummer vage antydninger i form af hjælpemidler og grunde. Uden at forklare de helliggjorte ekskluderinger er Debord et kort øjeblik kritisk over for en rent teoretisk praksis og giver udtryk for, at 1.SI-tekster kunne mistolkes som "storslåede" og "fornemme". Han tilskynder også 1.SI til at udvikle en ikke-fremmedgjort kommunikation gennem en "generobring af evnen til at tale". Alligevel kan han ikke dy sig for at bestrø rapporten med formaninger, der har rod i en idealiseret forestilling om praksis,

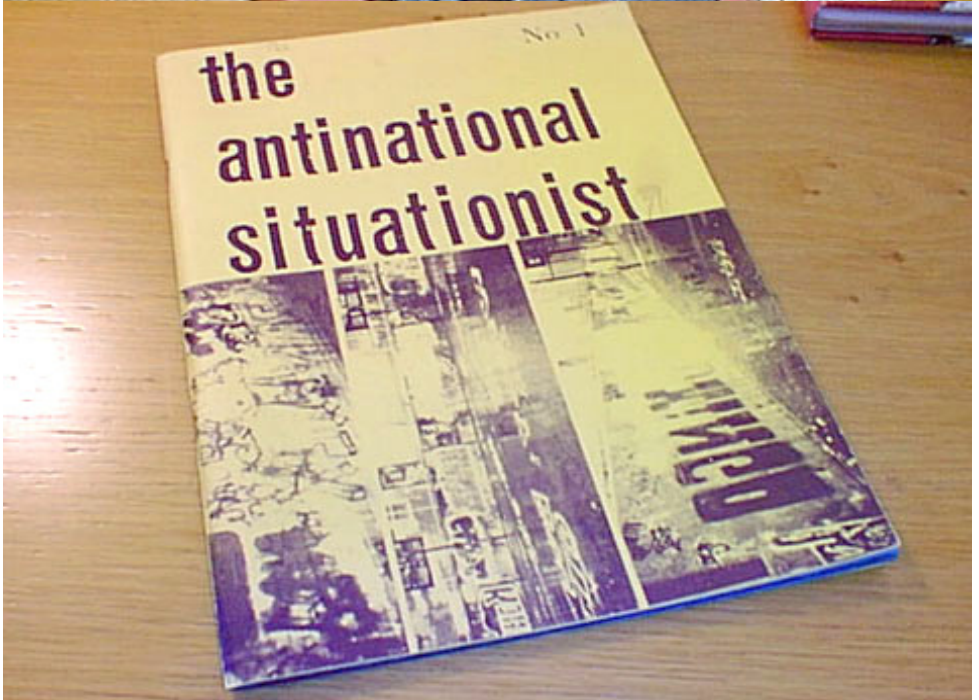
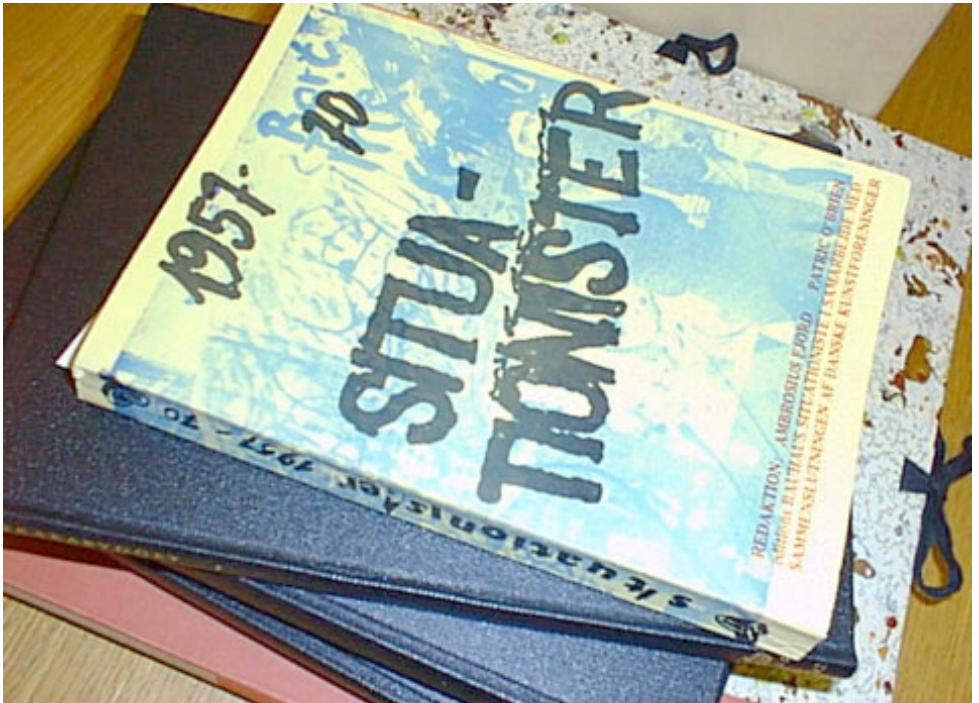
indfanget i "kohærensens" skygge, og taler om "ægte fælles praksis", "ægte fælles aktivitet", "ægte mulig aktivitet". Det er næsten, som om Debord med denne rapport har haft en vag erindring om det, han tidligere havde skrevet om "konstruktionen af situationer", men for ham og andre medlemmer var "situationerne" blevet overskredet ikke bare af opstand og skandale, men af organisatoriske problemer. Eftersom "konstruktionen af situationer" havde bevæget sig væk fra at være en original, nyskabende formulering af midlet til at få bugt med fremmedgørelsen gennem inter-subjektiv kommunikation og "hverdagens" udforskning – genskabelsen af sociale relationer og fællesskaber – var den blevet midlet til under en anden forkældning at kunne udføre en tidligere kritiseret militant aktivitet. 1.SIs opfordring om at reaktivere arbejdsrådene, hvori arbejderklassen ville udtrykke sin konstituerende magt, blev til en erstatning for "konstruktionen af situationer", hvis affektive komponent var blevet for tæt forbundet med kunstsfæren. Drejningen mod "rådsismen", der første gang var blevet bragt på bane i *Instruktion i våbendragning* skærpede snarere end dæmpede 1.SIs idealisme. I stedet for at se rådene som et historisk udtryk for arbejderbevægelsen så 1.SI dem som en idealiseret praksis, som en transcendent form for ideal organisation: "Det er der, at de objektive betingelser for den historiske bevidsthed forenes. Det er der, den direkte og aktive kommunikation realiseres."⁵⁷ At foreslå, at kommunikationen kan "realiseres" ved et eller andet fjernt punkt eller ved hjælp af en særlig form, er måske at foreslå, som ovenfor hos Vienet, at kommunikationen ikke er en proces eller en interrelational praksis, men en besiddelse, der er særegen for individer.

Efter begivenhederne i maj, hvorunder man havde opfordret arbejderklassen til at danne arbejdsråd, indeholdt det sidste nummer af *Internationale Situationniste*, udgivet i 1969, endnu et essay om organisering, som ville blive toneangivende for 1.SIs praksis indtil bevægelsens endeligt i 1972. Teksten, som var en korrigerende "autentisk" version af nogle tidligere udgaver, der havde været i omløb uden 1.SIs tilladelse, lod til igen at være optaget af at føre alting til protokols for eftertidens skyld. Teksten, som bar titlen *The Organisational Question for the SI*, var blevet skrevet af Debord i april 1968 med en efterskrift tilføjet i august 1969; den blev senere kendt som *Aprilteserne* og bar præg af, at man ikke ønskede at blive betragtet som anarkister. Trods erfaringerne fra maj 1968 afslører teksten på alarmerende vis de problemer, der havde plaget 1.SI siden nashisternes ekskludering i 1962 og således siden "kunstens overskridelse". Ligesom den havde fremført det i 1960, var 1.SI stadig en "gruppe baseret på individernes fulde frihed", men nu blev friheden vurderet i forhold til fremstillingen af en kritisk teori, ifølge hvilken "enhver er ansvarlig for det, han/hun personligt gør uden nogen som helst henvisning til et organisatorisk fællesskab"⁵⁸. Erklæringen kan siges at stadfæste den suveræne individualisme over for de sociale relationer, men den ikke blot sidestiller den kritiske teori med kontemplerende individer frem for en praktisk sammenføjning: den bevirker samtidig en isolation af ethvert enkeltstående medlem af 1.SI i det øjeblik, de optages i organisationen, og foregriber udviklingen af nogen som helst form for sociale relationer inden i 1.SI

som organisation. Mens de sociale relationer i bedste fald blev dirigeret gennem en tekstlig formidling, betød 1.SIs dyrkelse af sin organisering som et symbol på revolutionær aktivitet, at den samtidig dyrkede sin organisation som en opdragelsesanstalt; den var et konkurrencemiljø, hvor medlemmerne blev beordret til at "demonstrere deres evner" og fremvise "sande færdigheder". Værre endnu måske og et vidnesbyrd om en suveræn "undtagelsestilstand" er det, at det bliver af betydning for 1.SI kun at gælde som organisation, når det passer Guy Debord, for hvis "enhver er ansvarlig for det, han/hun personligt gør uden nogen som helst henvisning til et organisatorisk fællesskab," kan 1.SI da siges at eksistere som organisation? Det følger heraf, at 1.SI i høj grad var et "begærets dunkle objekt", et fantasma, der blokerede ethvert udtryk for situationistisk gruppe-subjektivitet ved at underkaste subjekterne en "kohærensens" indbildte væsen. Ved at inkarnere en idealiseret bevidsthed baseret på individualismens suverænitæt (og derudfra på en vilje til ejerskab, en ejendoms- og ekskluderingsret) kunne 1.SI – selv efter maj-begivenhederne, og måske som del af den efterfølgende udbændthed – aldrig håbe på igen at vinde praktisk fodfæste. I stedet for opstår der en næsten metafysisk længsel, en transcendens af rum og tid: "SI må *nu* bevise sin effektivitet på et *senere* stadie af den revolutionære aktivitet [vores fremhævelse]." I stil med en lammende tautologi ved punkt syv i denne tekst – "sandheden bekræfter sig selv" – er det, der forlanges af de efterspurgte medlemmer en hang til at være discipel, som, med en ligeså afvigende gestus som den, der følger de ekskluderede på vej, hånligt afvises som en forgudelse af de "kontemplerende" inden for rækkerne. Hvis noget kunne sikre 1.SI som aktuelt eksisterende størrelse, var det ekskluderingerne; men selv de blev anset for at være en måde at undgå modsætningernes praktiske strid, da de for Debord var "svar på objektive trusler, som eksisterende betingelser har på lager over for vore aktioner". Ekskluderingerne var et forsvar mod truslen mod det idealiserede selvopfattelse; de var midlet til at fjerne virkelighedsforbindelsen og, som Camatte foreslog, til "at forme virkeligheden efter dets begreb". Hvis det for Debord var 1.SIs "begreb", som var skuespillet... var det for Vaneigem kohærensens i sig selv, der var blevet til "begrebet": "Bortvisningerne og bruddene er det eneste forsvar for kohærensens i en faresituation."⁵⁹ At etablere kohærensens som udgangspunkt for deltagelse er ensbetydende med at tvinge de inter-subjektive forhold inden for organisationen til at udspille sig i en atmosfære af frygt og forbehold. Og når Debord i *Aprilteserne* hævder, at "kohærensens opnås og bekræftes gennem ligestillet deltagelse i en fælles praksis' helhed, som samtidig afslører mangler og sørger for hjælpemidler," forsømmer han at tage i betragtning, at når den "fælles praksis" (som allerede er blevet dømt overflødig) er fraværende og når organisationen hæger om en uægte konkurrence, kan enhver resulterende praksis kun baseres på afsløringen af "mangler". Ifølge denne logik lader det til, at 1.SI kun eksisterede som en "fælles praksis" og som en organisation, når den udviste nogen, samt at den støtte strøm af udvisninger ikke blot blev en måde, hvorpå man kunstigt kunne skabe fjendskaber inden for gruppen, men en måde, hvorpå man kunne præsentere ekskluderingerne som en revolutionær praksis i sig selv

(jævnfør fx udfærdigelsen af en pjece om ekskluderingen af Atilla Kotanyi i 1963). Så når Debord i *Apriltelserne* ærligt skriver, at "ekskluderingerne næsten aldrig har bibragt SI noget teoretisk fremskridt: Vi har ikke været i stand til at udlede fra disse lejligheder en mere præcis definition af hvad, der er uacceptabelt," henleder han ikke bare opmærksomheden på måden, hvorpå modsigelsesernes bortskaffelse, en slags praksis-test, skadede 1.SIs teoretiske fremskridt; han artikulerer endnu engang den "suveræne magt", der fandtes i det abstrakte inden for 1.SI: det "uacceptable" kan ikke præciseres yderligere, fordi det er de (undertrykte) enemærker for en (ubestridelig) individualisme; det rummer en suveræn og uindskrænket frihed over for de sociale relationer og er et spørgsmål om "enestående" tilfælde, som, ansamlet under illusionen om en "fælles praksis", endte med at forme intet mindre end en "ideologisk model for socialisering"⁶⁰.

Selv om *Apriltelserne* var tænkt som et dokument, der skulle stå til debat, tilføjede Debord i dets slutning, at "for at gøre debattens form forenelig med det, jeg anser for at være dens indhold, vil jeg foreslå, at nærværende tekst videregives til visse kammerater, som enten er tæt på SI eller ville være i stand til tage del i bevægelsen, samt at vi udbeder os dem deres mening om denne sag". Bortset fra den skingre tone, der antyder et krav om "fantomevner" for at kunne deltage i en organisationsdebat, lader teksten på samme tid, som den indbyder til deltagelse, til implicit at afvise den. Debord, som skulle komme til at klage over sin stadig mere centrale position inden for 1.SI, giver måske her en antydning af, hvorfor det forholdt sig således: Han slutter ikke bare, at han har tilvejebragt indholdet for en form, men at indholdet (*Apriltelserne*) skulle bestemme debattens form. Der er intet nyt i at tilskrive Guy Debord en autoritær rolle, men det er måske også tilfældet, 1.SIs teoretiske anstrengelser, dens kontemplative ånd, taget i betragtning, at den mest kontemplative ville ende med at overtage førerrollen. Men med 1.SI har vi ikke så meget med en førers problemer at gøre som med det, Jorn i en kritik af Isodore Isou og lettristerne kaldte "personificeringen af det anonyme"⁶¹. Problemet med en organisation, der simpelthen er en samling af individer, som suverænt disponerer over deres "private bevidstheder" – og derfor ikke kærer sig om afstanden mellem mennesker og følgelig om den uundertrykte aktivering af sociale relationer i den situatonistiske dannelse af det, Thorsen kaldte et "kommunikativt felt" –, er, at organisationen foran sine medlemmer holder en maske frem, der dækker for en overhåndtagende individualitet, der er blevet funderet på en uerklæret undertrykkelse (det "uacceptable", der ikke kan "præciseres" yderligere). En facet af sådan en individualitet er, at den ikke blot fremhæves som ideal, men projiceres på en måde, så den bastant desavouerer enhver intim form for kommunikation, hvorved dens tilgrundliggende suverænitet beskyttes. Således kunne Debord med *Apriltelserne* forlange en debat og på samme tid bemægtige sig den. Hans personlige fremstilling blev sat i stedet for gruppens artikulation og anonymiseredes under 1.SIs maske. Det vil sige, at Debord identificerede sig med 1.SI og repræsenterede dens "selvopfattelse" i så høj grad, at den blev uadskillelig fra hans egen. Guy Debord var, snarere end lederen, organisationens

fremmeste reflekterende skikkelse, ophavsmanden til dens hovedteori, selve organisationens ideal. Hans autoritet udvikler sig som en blanding af hans egen skriftlige idealisme og hans status som de andre 1.SI-medlemmers ego-ideal. Så i stedet for den "ufremmedgjorte kommunikation", de søgte, gav Debord og 1.SI hjælp til en individuel væremåde – den "private bevidstheds" narcissistiske idealisme –, som fyldte rummene mellem mennesker med en atmosfære af retfærdiggørelse, ejerskab og gensidige bebrejdelser. Dyrkelsen af fremmedgørelsen (i form af undertrykkelse) inden for gruppen blev sikret gennem den altid overhængende fare for at blive ekskluderet og var tillige en vedvarende forstærkning af den falske udgave af organisering og "fælles praksis": Hvis det "uacceptable" ikke kunne "præciseres", kunne Debord som suveræniteten, som ego-ideal, til hver en tid fremkalde en undtagelsestilstand rettet mod hvem som helst og af hvilken som helst grund. Så måske er det ikke så underligt, at individualismen inden for 1.SI intensificeredes i en så selv-beskyttende og narcissistisk grad, at organisationen langsomt kom til at fryse til med gensidig frygt og gensidige beskyldninger. Så når Debord beklagede, at folk simpelthen var stolte over at være medlemmer af 1.SI uden at gøre noget aktivt, og undlod at undersøge grundene hertil – en uanfægtet suveræn magt, et ego-ideal, der styrer relationernes samspil –, projicerede han endnu engang 1.SIs ideal-billede udadtil (hans egen selv-opfattelse, hans ego-ideal), som han senere hen, med færre og færre at ekskludere, ville vende mod pro-situ-miljøet. Med andre ord blev dyrkelsen af individualismens ufuldkomnheder inden for 1.SI – dens idealisme, dens selvopfattelse og dens fremmedgjorte relationer – projiceret ud mod andre, frem for at blive konfronteret med en uundgåelig facet af det almene sociale liv på kapitalismens betingelser. Og således lader konflikterne i de sidste år i stedet til at have været centreret omkring dem, der hørte til 1.SI i de nationale afdelinger. Det forlyder, at J.V. Martin på de delegeredes konference i Wolfsburg og Trier i 1970 fordømmer "den fuldstændige og skandaløse mangel på interesse for Internationalen i det skandinaviske område"⁶². Martin siges også at have været utilfreds med den "franske afdelings mangelfulde kommunikation", og en vis misfornøjelse med det, man opfattede som en fransk centrisme, blev af den amerikanske afdeling rettet mod 1.SI, som henviste til "afdelingernes barnagtigheder". Med tilsløringen af den suveræne individualitet og med ekskluderingerne, der vedblev med uformindsket styrke indtil opløsningen af 1.SI i 1972, for øje, er det svært at være enig med Jean Barrot, når han med henvisning til forgreningerne af 1.SIs råd siger, at for 1.SI "forekom revolutionen at være en udbredelse af inter-subjektive situationer til hele samfundet"⁶³. Set ud fra mange synspunkter, inklusive J.V. Martins, som på Trier-konferencen undersøgte, hvad der skete med "vores bedste våben, dvs. konstruktionen af situationer," gik der kludder i det situationistiske projekt, fordi man ikke var i stand til at udforske selve gruppe-subjektivitetens dynamik; en udforskning, der måske ville have åbenbaret den narcissisme, idealisme, avantgardisme og undertrykkende bevidsthed, der gjorde organisationen til en individualitet, til en personificering af den suveræne magt. Raoul Vaneigem, som var tættest på og dog mest fjern over for denne udforskning, kunne fremføre, at "et projektdemokrati forstærker transpa-

rensen i de menneskelige relationer,” og angav i efterskriften fra 1972 til sin bog også en grund til miseren ved at hævde, at det er et spørgsmål om, at en radikal teori bliver ”uafhængig af den revolutionære bevidstheds selv-bevægelse”. Den kollektive praksis, ego-idealets fjernelse og individualitetens relationelle grundlag glimrer ved deres fravær og erstattes af et ideal og en selvrådende bevidsthed.

Det samme år, som 1.SI blev opløst, lavede BS en af deres kunstbarrikader uden for Dokumenta-udstillingen i Kassel; året før havde de lavet en intervention i Det Kongelige Teater ved at blæse i fløjter og kaste foldere ud fra balkonerne. De besøgende gæster på Museum Fridericianum blev mødt af synet af en formløs samling junk, et såkaldt ”anti-objekt”, med navnet *Anti-Dokumenta-Kunstværk*. Hvad enten det samlede stykke betragtes som et kunstværk eller som en social handling, dvs. en øjeblikkelig kommunikativ urbanisme, bevidner det under alle omstændigheder BS’ ihærdighed. Det er en gruppe, der lader til ikke at være blevet opløst af forbitrelse, og det er måske en følge af, at den på intet tidspunkt anså sig selv for at være noget, den aldrig kunne blive; den arbejdede ikke i skyggen af eftertiden og begyndte kun at vende sin opmærksomhed mod historificeringen for at være sikker på ikke at blive usynlig for senere generationer. Travlt beskæftiget med at udføre aktioner og interventioner koncentrerede BS sig kun sjældent om den teoretiske produktion, og det færdige resultat var altid provisorisk og blev altid anset for at være et tilbehør til aktiviteterne, snarere end deres forklarende moment. Ligesom Jorn var BS teoretiske ekspressionister. Så hvis man siger, at BS efterhånden blev mere anarkistisk, var det ikke en positionernes anarkisme med svar, der passer pænt til en sproglig diskurs, men en anarkisme, der skulle støtte og politisere bevægelsens kulturrevolutionære praksis. Med andre ord bevirkede den vægt, man lagde på at ”eksperimentere gennem aktioner, gennem skabelse af eller indblanden i situationer,”⁶⁴ at den praktiske aktivitet, der plagede 1.SI, blev til BS’ motor. Efter at have gennemgået ekskluderingsernes heftige afslutning var BS godt klar over, at dens organisation kunne være et ”kommunikativt felt” i sig selv, og at dette ”felt”, der potentielt kunne oprettes hvor og når som helst, afhæng af nye sociale forhold, der kunne realiseres ved, at gruppen fungerede som en organisme. Om Drakabygget skrev Thorsen: ”Næsten alle nye fællesskaber baserer sig på et bunkebryllup, der således omdanner dem til hedenske klostre. Bauhaus Situationniste har derimod kun et mål: at opnå frihed for alle tilstedeværende. Frihed til at arbejde, til at komme eller gå, deltage eller ikke deltage.”⁶⁵ Selv om man dermed er tæt på at falde i de ”livsstilsfælder”, som Jean Barrot kritiserede 1.SI for, drejer det sig ikke desto mindre om, at BS skaber sin egen frigørelsesform og -bevægelse. Til hans ros så Debord samme bevægelse komme til udtryk i arbejderrådene, i hvilke ”den proletariske bevægelse er sit eget produkt, og produktet er producenten selv”⁶⁶. Imidlertid indskrænkede Debord denne sande ”tilblivelse”, den situationistiske aktivitet, til arbejderrådene som en form for overorganisation. BS var derimod i stand til at udvide det ”produktive sammen-arbejde” til at dække livets fulde spektrum, som en blandingssemiotik, frem for at lade det bero på en

historisk bestemt form, der i en rask håndvending blev fortrængt af en kapital i udvikling. Den slags udvikling blev uophørligt antydet i 1.SIs første år – gennem årene under så forskellige betegnelser som "kapitalens sande dominans", "kapitalens antropomorfer og flugt", "biopolitik" osv., der angiver, hvorledes stadig større dele af livet falder under kapitalens bestemmelser og hvordan individerne koloniseres af kapitalen –, men dens forgreninger, samt den situationistiske konstruktion af nye sociale forhold og kommunikationsfelter, skabte stadig mindre interesse inden for 1.SI. Om noget blev de til en fast bestanddel af den individualisme, der dyrkedes i 1.SI. Vaneigem, af Jean Barrot beskrevet som det svageste led, var måske den, der var blevet "pålagt" at give udtryk for gruppens "underbevidsthed": "Undertrykkelsen bliver ikke længere centraliseret, for den er overalt. Det positive aspekt derved: alle og enhver begynder at indse ... at det først og fremmest er dem selv, de skal redde, at det er dem selv, de skal vælge som centrum..."⁶⁷ Underligt nok, i betragtning af de anklager om egen nytte, de fik slynget i hovedet af 1.SI i 1962, fortsatte både BS og Spur-gruppen med deres aktiviteter efter det skelsættende 1972 – fordi deres medlemmer så en vigtighed i den igangværende "kamp mod kulturen", frem for en overskridelse af kulturen slet og ret, og, hvilket var afgørende, fælles kunne arbejde sammen. Thorsen identificerede i det første *Co-Ritus manifest* fra 1962 individualismen med en utopisk tilbøjelighed og sagde endvidere, at en sådan individualisme havde "skabt inddelingen mellem individ og gruppe, mellem det ideale og det banale, mellem kunst og antikunst, mellem skaber og dåre"⁶⁸. Individualismens problem, der havde ødelagt 1.SI og afstedkom, at arven fra bevægelsen blev identificeret med én person, havde gjort BS til en gruppering, der gennem en vedvarende etos om "inkludering" aldrig søgte at integrere sine medlemmer i forhold til et ego-ideal. Frem for at bane vej for en personlighedernes suveræne dominans og en konflikt blandt egoer vagt tilsløret af en skriftlig "kohærens", der kun kunne dømmes objektivt af "historien", var BS i forfølgelsen af det mellem menneskelige rum og en blandingsemiotik stærkt optaget af at skabe en ikke-suveræn socialisering: "at forvandle kunstens muligheder til det sociale rums muligheder"⁶⁹.

Den kunstens "virkeliggørelse og overskridelse", som 1.SI pralede en del med, får, når man vender den mod BS' aktiviteter, en individualistisk lyd, der antyder, at 1.SI er i "besiddelse" af kunsten. I det Vaneigem fremførte, at kunstens overskridelse var "aktualiseringen af kunst og filosofi i den enkeltes livserfaring", indskrænkede han blot på ny den kreative aktivitet til individets skranker. Noget lignende forekommer, når 1.SI hævder at have overskredet revolutionsteorien: De sidder inde med Henri Lefebvres værk *Socialisme ou barbarie* samt dets udløber *Informations correspondance ouvrières* uden at gå videre. Som med enhver ejendomsret uden anvendelsesmuligheder bliver de begreber, der bruges, ornamentale og reduceres til et stilspørgsmål – og hvorvidt det involverede plagiat er et tyveri på revolutionens vegne eller ej, bruges det i 1.SIs tilfælde på en eksklusiv måde: Det tilhører dem frem for en bredere bevægelse. For BS' vedkommende var "overskridelsen" en generøsitet, der viste sig som deres egen opløs-

ning som kunstnere ("den klassiske kunstners død"). Kunsten skulle "sættes i nye forbindelser"; den skulle være sporen for skabelsen af nye sociale forhold, hvori individualismen som kommunikationens undertrykkende barriere skulle overskrides og løsrives fra suverænitetssparadigmet. Som for at drage de yderste konsekvenser af denne pointe, begyndte J.V. Martin og Jens Jørgen Thorsen at arbejde sammen på improviserede malerier og på en erklæring med titlen *Al kultur er kollektiv*. Rettet mod den kunstneriske skabelses individualistiske ideologi skriver de: "Ned med den navlebeskuende kunst, der er selvtilfreds og egocentrisk! Op med frembringelsen af alles kunst for alle."⁷⁰ Det siges, at diskussionerne imellem de to har sat deres aftryk på Thorsens planer om en *Situationistisk antinationale*, som blev offentliggjort i et tidsskrift af samme navn i 1974. Sådanne nye situationistiske grupperinger var blevet bragt på bane af BS så langt tilbage som under skabelsen af *Revoltens pavillon*. I en ekstra erklæring, hvis hensigt det var at samle underskrifter fra andre grupper, der var indstillet på at få bugt med den "æstetiske isolation" og manipulationen af kulturlivet, blev det her endvidere fastslået, at BS var "mod princippet om kunstens nationale repræsentation og autorisering, hvorved den internationale kunstneriske aktivering undertrykkes"⁷¹. Måske overvandt Thorsen den nordiske centrisme, der med sin værgen mod Spur-gruppen havde fået planen om en 2.SI til at vakle, da han, med et halvt øje på uoverensstemmelserne mellem de nationale afdelinger inden for 1.SI, så lejligheden til at bekræfte endnu en internationalisme, der ikke baseredes på nationaliteter, men på viljen til at overskride den slags skranke. I *Skitse til et manifest for den Situationistiske Antinationale* spurgte han, hvad der var blevet af 1.SI: "Hvorfor førte den til en række gensidige ekskluderinger og angreb, til en passificerende filosofien, der tvang bevægelsen i knæ, splittede den i dele og fremmedgjorde den over for sit egen væsen, mens den forvandlede sig til en ny ideologi?"⁷² Hans svar var, at nationalismen havde udviklet sig inden for 1.SI, som til gengæld pålagde en given strid at være "hovedideologisk". Mens det kunne siges, at de nationale forskelle mere var et middel til at dække over individualismen inden for 1.SI, var Thorsen tættere på at anklage en sådan individualisme, idet han skrev, at "vi bliver nødt til at bytte teorierne om fremmedgørelsen ud med virkeliggørelsens virkelighed". Den fremmedgjorte kommunikation inden for 1.SI var ikke alene et spørgsmål om sprogbarrierer, men om den sprogets barriere, hvorved de revolutionære hensigter havde fået forkerte signaler: først af en "kohærent" teori, siden af en organisationsteori og endelig, i *The Veritable Split in the International* (1972), af forsøget på at historificere organisationen. Denne sidste bog inden for 1.SI blev i et bidrag til Thorsens projekt drøftet af Jon Horelick, et medlem af den amerikanske afdeling, som omkring 1970 havde ønsket at åbne en diskussion om ekskluderingerne. Hans bidrag om Debords og Sanguinetis bog behandler skarp-sindigt de problemer, der medførte 1.SIs tiltagende mangel på effektivitet og undergang. Efter at have bestemt ekskluderingerne som "ikke kilden til vores problemer, men deres produkt" og ved bestandigt at henlede opmærksomheden på de intersubjektive vanskeligheder inden for organisationen, fremførte han, at 1.SI var blevet genstand for en kontemplation, som Debord og Sanguinetti havde

bemægtiget sig. Organisationens historificering, allerede sikret gennem dens langsigtede indsats for et eftermæle, gjorde den til et dødt objekt, et kunstværk, hvis ensidige kommunikation beskyttede mod efterfølgere. For Horelick havde en "uvirksom fællesaktivitet, som havde mistet grebet om selv de teoretiske forudsætninger for en kreativ deltagelse," ført til, at 1.SI var blevet intet mindre end et "organisatorisk tomrum"⁷³. Selv om Thorsens *Situationistiske antinationale*-projekt, som blev støttet af Spur-medlemmerne Heimrad Prem og Helmut Strum, ikke kom ud over skitseplanet, er det en passende modgift til den officielle situationistiske historiografi. Ikke alene indbydes der til deltagelse (manifestet rummer en indledende appel om kommentarer, før det trykkes og distribueres); den påtænkte organisationsform omtales som en "ny organisme". Det er interessant ordvalg, for det antyder, at *Situationistisk antinationale* skulle være blevet et "socialt organ" frem for en bureaukratisk organisation, som 1.SI endte med at blive. Når Thorsen stiller disse "organismer" på linie med Bakunins teori om hemmelige samfund, er det måske hans hensigt at antyde, at organismene skulle fungere som "situationer", eftersom han havde i sinde, at de nye grupperinger skulle baseres på den "frie korrespondance mellem autonome grupper og individer". Måske blev disse hemmelige samfund af Thorsen betragtet som en måde at udforske en subjektiv dimension, situationer med "uindskrænket tale", der ikke er behæftet med et behov for at fremtræde suverænt "kohærente". Jon Horelicks tekst samler op på 1.SIs eksempel på en overhåndtagende individualitet og genlyder af de italienske anarkisters arbejde, idet den vender opmærksomheden mod en undersøgelse af "det eksisterende proletariats subjektive statur", frem for at gøre den til et fond af objektiveret idealisme. På samme måde skulle *Situationistisk antinationale*-projektet være i stand til at acceptere forskellene mellem mennesker som en tilblivelsens motor: en gruppesubjektivitet, en sammenføjning af kollektive udsagn, der benytter sig af al slags semiotisk og følelsesmæssigt materiale. At 1.SIs blindgyde førte til et postsituationistisk miljø med "fyldig personlig kritik", som tilskyndet af Horelick, er et tegn på, at det revolutionære projekt bevægede sig i retning af en kritik af individualismen og mod en subjektivitetsproduktion, der ville unddrage sig selve organisationernes individualiserende funktion som, i overensstemmelse med kapitalismen, hidtil havde skabt afhængigheds-subjekter frem for subjekt-grupper. Nøglen hertil ville være at indtræde i en anden væremåde over for sproget – i en teoretisk ekspressionisme, der trækker på andre semiotiske registre og, som en affekternes kultur, kunne få bugt med den lammende tilslutning til en "kohærens", hvorved suveræniteten hos individer som Guy Debord ophøjes til en status som lov-overbringer; ego-ideal, der kvæler begærsstrømmene mellem mennesker og indfører en censurering af gruppernes interne kommunikation. Med sigte på at knuse den indflydelse gentog Thorsen i sin *Skitse til et Manifest BS'* slogan, *Uenighed gør Stærk*, og fremsatte på ny Jorns etos om "variabilitet inden for en enhed": Møder med andre, der ikke er spejlbilleder af os selv, ikke er skærme for en narcissistisk projektion, men mulige flugtlinier, en omskiftelig subjektivitets aktive beboere, er midlet til at skabe nye sociale forhold, der afviser reduktionen af det sociale liv til let afskærmelige

individens tarvelige format. Som for at understrege et nyt begyndelsespunkt, en fornyende bekræftelse af konstruktionen af situationer, slutter både Horelick og Thorsen deres respektive tekster med den samme længselsfulde sætning: "De nye antihierarkiske grupper, der opstår i dag, skal være som en hverdagslivets fabrik..."

Howard Slater,

@ Break/Flow

Januar - April 2001

Noter

¹ Histogenese [histogenesis], der er fundet ved "kædeopslag" i en ordbog, betyder "dannelsen af væv og organer ved hjælp af udifferentierede celler".

² Asger Jorn: *Forms Conceived as Language*. Oversat fra Cobra, nr. 2 af Sarah Wilson og hentet fra Situationist International Online – <http://members.optusnet.com.au/~rkeehan/>

³ Asger Jorns Artist Statement fra Guy Atkins: Asger Jorn, Methuen London, 1964.

⁴ Asger Jorn: *Open Creation and its Enemies*, oversat af Fabian Tompsett, Unpopular Books 1994. Denne udgave indeholder også oversættelser af *Originality and Magnitude* og *Manifesto* [da.overs.: *Manifest*].

⁵ Asger Jorn: *Open Creation*, s. 38-39.

⁶ Spur: *The Avant Garde Is Undesirable*. Anonym oversættelse hentet fra Situationist International Online [Oversat til dansk af Lars Morell som *Avntgarde frabedes!*, i Jørgen Nash biografien *En havfruemorder krydser sit spor*, 1997].

⁷ Se Jean Sellem: *The Movement for a Scandinavian Bauhaus Situationist – A Chronology* in *Lund Art P[r]ess* Vol. 2, Nr. 3, 1992. Sellem's forskning har været en uundværlig retningslinje for denne tekst. Den viser en situationistisk tilstedeværelse i Skandinavien, der går langt ud over den "officielle" nedlukning i 1972. Med øje for eftertidens nødvendige periode-inddelinger skrev Guy Debord i *The Organization Question for the SI* (1968), at årene 1957-1962 "var centreret omkring overskridelsen af kunst". Se *Situationist International Anthology* ed. Ken Knaubb, *Bureau of Public Secrets* 1981, s. 298.

⁸ Jacqueline de Jong, Jørgen Nash, Ansgar Elde: *Danger! Do not Lean Out! I Situationist Times* nr. 1, 1962. Måske handler det vedrørende de fire mindre om "resultatet af en ikke-aktivitet" end om, at de fire praktiserer en form for sociale relationer, der er baseret på individualisme.

⁹ Definition i *Situationist International Anthology*, *ibid.* s. 112. Det er interessant at bemærke, at Raoul Vaneigem efter opslag afslørende kan henvise til "forræderens figur", der fremkommer, når "den legende ånd er uddød i en gruppe". Han tilføjer, at "hovedforræderiet består i at give køb på legen". Se *The Revolution of Everyday Life* (1963-65), Left Bank Books & Rebel Press 1983, s. 201-202.

¹⁰ *The Fifth SI Conference in Göteborg*, i: *Situationist International Anthology*, s.

88. Lars Morrell henviser i sin *Poesien breder sig – Nash, Drakabygget & Situationisterne* til et krav fra Debord, Kotanyi og Vaneigem om en "revision" af SI-bevægelsen. *So ein Ding*-projektet blev her betegnet som en "kunstfilm".

¹¹ Mikkel Bolt i samtale med Jakob Jakobsen.

¹² Guy Debord & Pierre Canjuers: *Toward Defining a Unitary Revolutionary Programme* (1960) i *Situationist International Anthology*, s. 308. Denne tekst var resultatet af SIs kontakt med *Socialisme ou Barbarie*. I *The Revolution of Everyday Life* henviser Vaneigem til det "kunstneriske skuespil", s. 189... og til en flertydighedens kerne i kunstpraksissen, hvor "livserfaring" udskilles fra "æstetisk form", s. 84. Det ville være interessant at sætte dette op mod Jorns indsigter i hans *Pour la forme*, der blev offentliggjort i 1.SIs regi i 1958.

¹³ Jacqueline de Jong: *Critic of the Political Practice of Detournement*, i: *Situationist Times* nr. 1, 1962.

¹⁴ Se Giorgio Agamben: *Homo Sacer – Sovereign Power and Bare Life*, Stanford University Press, 1998, s. 109. Agamben hævder, at "undtagelsestilstanden er en bandlysning", s. 28. Er ekskluderingerne en udøvelse af "bandlysningen"? Det er interessant at bemærke, at Nash og de Jong omtaler 1.SI som en "organisation, der har absolut ingen regler", *ibid.*

¹⁵ *Instructions for Taking Up Arms* (1961) [da.overs.: *Instruktion i våbendragning*] i *Situationist International Anthology*, s. 63. I sin senere fordømmelse af Vaneigem godskriver Debord ham i det mindste for aktivt at have taget del i og bidraget til udfærdigelsen af periodens anonyme artikler. Kunne de "endnu uprøvede metoder" muligvis være "situationer"?

¹⁶ *The Adventure* (1960), s. 60.

¹⁷ *Drakabygget Declaration*, i: *Situationist Times* Nr. 2, 1962 [og på svensk i *Drakabygget* nr. 2/3. Da.overs.: *Kampen for det situkratiske samfund - et situationistisk manifest*]. Erklæringen var underskrevet af Nash, Thorsen, Fazakerley, Strid, Larsson, Elde, De Jong og Patrick O'Brien. Gordon Fazakerley fra Widnes i Nordvestengland havde været i forbindelse med Jorn og Nash siden de sene 50'ere, havde hjulpet med at bygge *Drakabygget* og var sekretær for *Situationist Times*.

Han udgav også en bog med digte i Bauhaus Situationniste-regi i maj 1962 med en indledning, Hamletomania, skrevet af Jørgen Nash. Se også Gordon Fazakerley: *The Ferryboat*, Lund Art Press, s. 133-143. Patrick O'Brien var et pseudonym, som tilhørte Guy Atkins, Jorns biografist.

¹⁸ Nietzsche citeret af Pierre Klossowski i *Nietzsche and The Vicious Circle*, Athlone 1997, s. 14.

¹⁹ Beslaglæggelsen af UNESCO blev først bragt på banen i *Situationist Manifesto of 17th May 1960* [da.overs.: *Manifest*], offentliggjort samme år i *Internationale Situationniste* nr. 4. Se Asger Jorn: *Open Creation and its Enemies*, s. 44-47. For en fuldstændig udgave af Mutant-fylvebladet se P.H. Hansen: *A Bibliography of Asger Jorn's Writings*, Silkeborg 1988.

²⁰ Guy Debords rapport under „VII Conference of the SI“, i: *The Veritable Split in the International* (1972), BM Chronos 1984, s. 99-107. Denne langtfra perfekte oversættelse tjener stadigvæk som hoveddokument for forståelsen af de ubevidste apriorier i 1.SI.

²¹ *Situationist Manifesto* [da.overs.], i: Asger Jorn: *Open Creation*, s. 38-39. Et lignende håb om deltagelse finder man i de Vaneigem-påvirkede *Instructions for Taking up Arms* [da.overs.: *Instruktion i våbendragning*]: ”Menneskers kreativitet og deltagelse kan kun kaldes til live gennem et kollektivt projekt, der eksplicit involverer alle hverdagsferingernes aspekter”; *Ibid*.

²² Jean Barrot: *Critique of the Situationist International*, i: *What Is Situationism*, Unpopular Books 1987, s. 33. Genoptryk i *What Is Situationism?*, red. Stewart Home, AK Press 1996.

²³ Alexander Trocchi: *A Revolutionary Proposal – The Insurrection of a Million Minds* i *City Lights Journal* nr. 2 1964, s. 33. Trocchis foreslag blev rejst i *International Situationniste* nr. 8 (1963) og var et vidtrækkende og ambitiøst forsøg på at revolutionere kulturen. Det spillede en hovedrolle i den britiske modkultur i 60'erne og spredte sig til initiativer som Arts Lab, London Anti-University og Artist Placement Group. Et essay om *The New Experimental College (Denmark)* blev planlagt som en del af Sigma Portfolio.

²⁴ Jean Sellem: *Harry Strid's Work*, i: *Drakabygget* nr. 6-7-8, 1982. Denne artikel sammenfatter kort BS' aktiviteter op til halshugningen af Den Lille Havfrue i Københavns Havn i 1964.

²⁵ Jørgen Nash og Jens Jørgen Thorsen: *Co-Ritus Interview* i *Aspekt* nr. 3, 1963. Hvad angår dokumentationen af aktiviteterne har Jens Jørgen Thorsen som langtidssmedlem været en hovedfigur. Se *Friheden er ikke til salg*, Bogan 1980.

²⁶ Jean Sellem, *ibid*.

²⁷ Jørgen Nash: *Who are The Situationists?* Artiklen blev først udgivet i The Times Literary Supplement i september 1964 og er en redigeret og gennemarbejdet udgave af erklæringen fra 1962, der også indeholder uddrag af Mutant-manifestet. I samme tillæg diskuterer Michele Bernsteins indlæg ”den situationistiske betegnelse”, som ”misbruges af enkelte intellektuelle, der er blevet udvist af SI... dvs. Nash' tilhængere i Sverige”. For genoptryk af Nash' og Bernsteins artikler, se *An Endless Adventure*, red. Iwona Blazwick, ICA/Verso 1989, s. 61-62.

²⁸ *Drakabygget Declaration* (1962), *ibid*. [da.overs.: *Kampen for det situationistiske samfund - et situationistisk manifest*]

²⁹ Jørgen Nash, *ibid*. Nash nævner fire af den slags grupper. En ”på Hallandsåsen i Sydsverige og to yderligere i Danmark og Sverige.” Vi har allerede nævnt Alexander Trocchi og hans hyppigt forpurrede plan om at skabe et Sigma-center. Projektet havde en dobbelgænger i Holland understøttet af Simon Vinkenoog. Der var også Dutch Provos omkring Constant og, i de sene 60'ere, Kommune1 hvori Dieter Kunzelmann fra Spurggruppen var indblandet. En anden slags ”Bauhaus” havde eksisteret i USA siden 30'erne – The Black Mountain College, der lukkede på Joseph Albers' (en tidligere Bauhaus-underviser) deltagelse.

³⁰ *Drakabygget Declaration* *ibid*. For Asger Jorns mere spekulative gemyt var selve forekomsten af en pseudosocialistisk nation ensbetydende med en dødsdom over den kreative og revolutionære arbejderklasse, der var i stand til at ”repræsentere den rene menneskelige værdi”. For ham gjaldt det, at ”med etableringen af en socialistisk ideologi inden for et geografisk system bliver denne værdi til en kvalitet og omdannes endvidere til en rumlig kvantitet. Visionen om et verdensproletariat bliver til det modsatte ved dannelsen af en absolut ejendomsret, og dermed går enhver form for beredskab samt alle proletarværdier helt sikkert fløjten. Se: *Critique of Economic Policy* (1960) [da.overs.: *Kritik af den økonomiske politik*] i *Transgressions* nr. 4, 1998, s. 33. Jorns syn på ”ungdommens sociale provokationer” som et nødvendigt skridt for at kunne gøre den ”rene menneskelige værdi” gældende kan meget vel have inspireret 1.SI til at bede R. Keller og R. Vaneigem om i deres projekt at ”indføre lovovertreders aggressivitet

på ideplanet". Se: *The Bad Days Will End* (1962) i *Situationist International Anthology*, s. 87.

³¹ Björn Rosendahl: *Bauhaus Situationist in Sweden – A Retrospective*, i: Lund Art Press, Vol. 2, nr. 3, 1992, s. 26.

³² Pierre Klossowski for fuld udblæsning i forlængelse af Nietzsche, s. 64. I sin refleksion over breve skrevet af Nietzsche i den tro, at Louvre var blevet ødelagt under opstanden i 1871, henleder Klossowski opmærksomheden på en kulturens skyld-patologi: "Så længe kulturen implicerer slaveri og selv er et produkt af (uerklæret) slaveri, vil skyld-problemet bestå", *ibid.*, s. 11.

³³ Det følgende udledes af en tekst af Anneli Fuchs med titlen *Asger Jorn and Art History*.

³⁴ The Situationist Times trak på denne metode i mindst to udgaver. Nr. 4 fokuserede på Labyrinten og nr. 5 på Ringe og Kæder.

³⁵ Asger Jorn: *Critique of Economic Policy* (1960), s. 21 [da.overs.: *Kritik af den økonomiske politik*]

³⁶ *The Situationist Frontier* (1960) [da.overs.: *Den situationistiske grænse*]

, hentet fra Situationist International Online. For en mere detaljeret diskussion af "konstruktionen af situationer", se Howard Slater: *Towards Situation, Break/Flow – Occasional Documents*, 2001.

³⁷ *The Avant-Garde of Presence* (1963), i: *Situationist International Anthology*, s. 110. De her opstillede betingelser gør det af med "konstruktionen af situationer" og danner et forbud mod praksissen for alle andre end 1.SIs medlemmer. Jean-Luc Nancy har meget interessant fremført, at suveræniteten er udførelsens magt, eller magten til som sådan at gøre en ende". Se: *Being Singular Pluriel*, Stanford University Press 2000, s. 120.

³⁸ Raoul Vaneigem: *The Revolution of Everyday Life* (1965), s. 153.

³⁹ *Ideologies, Classes and the Domination of Nature* (1963), i: *Situationist International Anthology*, s. 107.

⁴⁰ Jacqueline de Jong, *ibid.* Asger Jorn kan siges at være enig heri: "Alt liv er en vekslen mellem aktivitet og passivitet... produktion og forbrug... idet man hengiver sig til begge disse situationer med den samme impulsivitet, opstår en ny skabelse som det dialektiske resultat af tilsyneladende uforenelige modsætninger." Citeret af Graham Birtwistle i hans *Living Art: Asger Jorn (1946-1949)*, Reflex 1986.

⁴¹ I RSG-6-brochuren, der fulgte med "Situationistisk Internationales kollektive manifestation", findes der ingen afbildninger af eller skriftlige redegørelser for Jan Strijboschs værker.

⁴² *The Counter Situationist Campaign In Various Countries* (1963), i: *Situationist International Anthology*, s. 111.

⁴³ Guy Debord & Pierre Canjuers, i: *Situationist International Anthology*, s. 308.

⁴⁴ *The SI and the Incident in Randers* (1966). Oversat af Reuben Keehan og hentet fra Situationist International Online.

⁴⁵ Raoul Vaneigem: *The Revolution of Everyday Life*, s. 74. Spørgsmålet om sproget blev rejst af 1.SI i artiklen *All the King's Men* (1963) [da.overs.: *All the King's Men*] og af Mustapha Khayati i "Captive Words: Preface to a Situationist Dictionary" (1966) [da.overs.: *Fængslende ord*].

⁴⁶ Guy Debord: *The Situationists and the New Forms of Action in Politics and Art* (1963), i: *Situationist International Anthology*, s. 317 [da.overs.: *Situationisterne og de nye aktionsformer i politik og kunst*].

Avantgardismen blev taget op i *The Revolution of Everyday Life* (1965) af Vaneigem, hvor han fremførte, at 1.SI "vil tilvejebringe en model for organiseringen af fremtidens samfund", s. 211. Debord fremførte ligeledes i *The Organisation Question for the SI* (1968), at 1.SIs mål som organisation bestod i at "forene og radikaliserer spredte kampe", *ibid.*

⁴⁷ Guy Debord: *The Organisation Questions for the SI* (note tilføjet i august 1969), s. 301.

⁴⁸ Guy Debord: *The Situationists and the New Forms of Action in Politics and Art*, oversat i det hele af Ken Knabb og hentet fra websiden *Not Bored* [da.overs.: *Situationisterne og de nye aktionsformer i politik og kunst*].

⁴⁹ Se Jens Jørgen Thorsen (alias Bamber Gosling): *First Underground – First Rebels*, i: "Situationister 1957-70". Hvad angår *Black Mask* og *Up Against the Wall Motherfuckers* se antologien med materiale, der var sat i omløb, fra Unpopular Books (1993). Der er kun ringe information om de mexikanske situationister. Det samme gælder for den japanske "Zengakuren"-bevægelse, der tog kontakt til begge situationistiske strømninger i Europa. Den japanske bevægelse, personificeret ved T. Kurokawa og Toru Tagaki, mødte 1.SI i september 1963. Se *Situationist chronologie* i *An Endless Adventure*, red. Iwona Blazwick, s. 20.

- ⁵⁰ *Minimum Definition of Revolutionary Organisations* (1966), i: *Situationist International Anthology*, s. 223 [da.overs.: *Minimumsdefinition for en revolutionær organisation*].
- ⁵¹ *The Counter Situationist Campaign In Various Countries*, *ibid*.
- ⁵² Jens Jørgen Thorsen: *The Communicative Phase in Art*, i: *Situationister i konsten*, red. J. Nash, H. Strid og J.J. Thorsen. Bauhaus Situationniste 1966 [da.udg.: *Kunstens kommunikative fase*].
- ⁵³ Jens Jørgen Thorsen: *First Underground – First Rebels*, i: *Situationister 1957-70*, *ibid*. 1.SI lavede deres eget dokument, der gav et omrids af deres engagement i majbegivenhederne og i den atmosfære, der gik forud. Se Rene Vienet: *Enrages and Situationists*, i: *The Occupation Movement* (1968), Autonomedia/Rebel Press, 1992. Ikke overraskende klandrer Viénet en "bagudvendt teoretisk bevidsthed" for at være årsag til bevægelsens [ungdomsoprørerne i maj] fiasko, mens han befordrer 1.SI med et ideologisk alibi i form af en "uerstattelig kohærens".
- ⁵⁴ Begge erklæringer er gengivet i *Situationister 1957-70*, *ibid*.
- ⁵⁵ *Minimum Definition of Revolutionary Organisations*, *ibid* [da.overs.: *Minimumsdefinition for en revolutionær organisation*].
- ⁵⁶ Jacques Camatte: *The Wandering of Humanity*, Black & Red, 1973, s. 41.
- ⁵⁷ Guy Debord: *Society of the Spectacle* (1967), tese 116, Black & Red, 1983 [da.overs.: *Skuespilsfundet*, Rhodos, 1972].
- ⁵⁸ Guy Debord: *The Organisation Question for the SI*, s. 300.
- ⁵⁹ Raoul Vaneigem: *The Revolution of Everyday Life*, s. 211.
- ⁶⁰ Se Jean Baudrillard: *For a Critique of the Political Economy of the Sign*, Telos 1981, s. 95, note 7. Den righoldige formulering, hverken skabt med henblik på 1.SI eller videre udviklet af Baudrillard, foreslår måske, at eksemplet 1.SI kan skaffe os indsigt i individualismens ideologi og ideologiernes individualiserende effekter.
- ⁶¹ Asger Jorn: *Originality and Magnitude* (1960), i: *Open Creation and its Enemies*, s. 18.
- ⁶² *Report from the Delegates Conference Held in Wolsfeld and Trier* (1970). Hentet fra websiden *Not Bored*, hvor det oplyses, at den er genoptrykt efter Pascal Dumontier: *Les situationnistes et Mai 68 – Theorie et pratique de la revolution 1966-1972*, Editions Lebovici 1990.
- ⁶³ Jean Barrot, *ibid.*, s. 20.
- ⁶⁴ Jens Jørgen Thorsen: *First Underground – First Rebels*, i: *Situationister 1957-70*, *ibid* [da.udg.].
- ⁶⁵ Jens Jørgen Thorsen: *Drakabygget*, i: *Situationister 1957-70*, *ibid*.
- ⁶⁶ Guy Debord: *Society of the Spectacle*, Tese 117, *ibid* [da.overs.].
- ⁶⁷ Raoul Vaneigem: "The Revolution of Everyday Life", s. 188.
- ⁶⁸ Jens Jørgen Thorsen: *Co-Ritus Manifesto*, i: *Friheden er ikke til salg*, Bogan 1980 [da.udg.: *Co-Ritus Manifest*].
- ⁶⁹ Jens Jørgen Thorsen: *Communicative Phase in Art* (1966), *ibid* [da.udg.].
- ⁷⁰ Jens Jørgen Thorsen og J.V. Martin: *All Culture Is Collective*, i: *Anti-national Situationist*, 1974 [da.udg.: *Al kultur er kollektiv*].
- ⁷¹ *Declaration on the New International Solidarity Amongst Artists* (1968), i: "Situationister 1957-70" [da.udg.: *Kunstnernes Internationale Solidaritet*].
- ⁷² Jens Jørgen Thorsen: "Draft Manifesto of the Antinational Situationists", i: "Antinational Situationists", nr. 1, 1974 [da.udg.: *Skitse til et Manifest for den Situationistiske Antinationale*]. "Draft Manifesto" blev understøttet af Jørgen Nash, J.V. Martin, Patrick O'Brien, Tom Krøjer, Ambrosius Fjord, Andres King, Yoshio Nakajima, Liza Menue, Heimirad Prem, Mette Aarre, Heinz Freitag, Liz Zwick, Novi Margni og Helmut Strum.
- ⁷³ Jon Horelick: "Beyond the Crisis of Abstraction and the Abstract Break with that Crisis – The SI", i: "Antinational Situationist", nr. 1, 1974. Som for at understrege Debords rolle som gruppens egoideal, henvises der i selv denne kritiske tekst til "hans excellence G. Debords statur".

Illustrationer

Side 3. Øverst: SPUR Nr.1, München, August 1960. Første nummer af tidsskriftet udgivet af Gruppe SPUR. Nederst: SPUR Nr.6 (SPUR im exil), 1962. SPUR Nr.6 blev redigeret i samarbejde med Jørgen Nash og trykt hos Permild og Rosengreen i København.

Side 7. Øverst: Nye Linjer Nr.1, Brabrand, Danmark, 1961. Første tidsskrift som præsenterede situationistisk idéer i Skandinavien. Omslag af J.V.Martin. Indholder en dansk oversættelse af *Situationistisk Manifest*, d. 17, maj 1960 underskrevet af G.Debord, J.Nash, A.Jorn, J.de Jong, P.Gallizio, SPUR m.fl.. Nederst: Situationistisk Revolution Nr.1, Randers, Danmark 1962. Redigeret af J.V.Martin.

Side 11. Øverst: Drakabygget Nr.1, Örkelljunga, Sverige, 1962. Udgivet af Bauhaus Situationiste. Redigeret af A.Jorn, J.Nash, K.Lindell. Omslag af A.Jorn. Nederst: *Kampen om det situakratiske samfund – et situationistisk Manifest*, underskrevet af deltagerne i Stockholm Konferencen, August 1962: J.Nash, J.de Jong, J.J.Thorsen, G.Fazakerley, P.O'Brien [Atkins, Jorn] m.fl.. Denne stiftende erklæring fra den 2.SI blev først trykt (på Engelsk) i Situationist Times Nr.2, September 1962. Fra Drakabygget Nr.2-3, 1962.

Side 13. Øverst: The Co-Ritus vægmaleri lavet i Møntergade, December 1962 af J.Nash, J.J.Thorsen og D.Kunzelmann. Fra J.J.Thorsen: *Modernisme*, København 1987. Nederst: Asger Jorn: *Værdi og Økonomi*, Danmark 1962. Udgivet som Rapport Nr.2 fra Skandinavisk Institut for Sammenlignende Vandalisme og Foreningen for Ung Dansk Kunst. Indeholder en dansk oversættelse af *Kritik af den økonomiske politik* som del 1 og *Udnyttelsen af det enestående* som del 2.

Side 19. Øverst: Situationist Times, Nr.4, København og Paris 1963. Redaktør Jacqueline de Jong, underredaktører Gordon Fazakerley og Eduard Mazman. Nederst: J.V.Martin fremviser et af Guy Debord's Directiver: 'Realiser Filosofien'. Disse billeder blev vist på udstillingen *Destruktion af RSG-6* i Odense 1963. Fotografiet findes i udstillingskataloget *Ny-irrealisme – Operation Playtime*, udgivet som et tillæg til Situationistisk Revolution Nr.2, 1967.

Side 25. Plakaten fra *Ny-irrealisme – Operation Playtime*, en kollektiv manifestation af den Situationistiske Internationale, Aarhus, Danmark, 1967. Guy Debord, Renè Viënet, Michéle Bernstein og J.V.Martin medvirkede i projektet.

Side 37. Øverst: Jørgen Nash og Jens Jørgen Thorsen: *Situationister 1957-70*, udgivet af Bauhaus Situationiste 1971. Nederst: *The Antinational Situationist*, Nr.1, København 1974. Det eneste nummer som blev udgivet. Bidragydere inkluderer J.V.Martin, J.J.Thorsen, J.Nash, J.Horelick m.fl.

Situationistiske dokumenter, udstilling på det Fri Universitet i København, september 2003

Kredit

Undersøgelserne der ligger til grund for dette hæfte blev udført af Howard Slater og Jakob Jakobsen i samarbejde fra januar til april 2001 og støttede sig til adskillige websites – Situationist International Online, Not Bored og Debordiana og til bibliotekerne på Statens Museum for Kunst og Kunstakademiet i København. Tekst af Howard Slater, foto af Jakob Jakobsen. Først udgivet på engelsk i Info-pool No. 4, 2001, London.

Oversættelse Kenn Mouritzen

Dette hæfte er udgivet som en del af projektet Situationisternes storhed og fald på Det Fri Universitet i København, efterår 2003.

Oversættelse og trykning af dette hæfte er støttet af CDB.

Udgivet af Det Fri Universitet i København / Henriette Heise & Jakob Jakobsen

Læssøesgade 3, 4. sal
DK-2200 København N

info@copenhagenfreeuniversity.dk

ISSN 1601-4014

København, september 2003

